

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECE

Gospodarski načrt van Zeelanda

Eno najbolj nevhvaležnih nalog si je naprtil belgijski ministrski predsednik Van Zeeland, ko je na pobudo Anglije, Francije in Zedinjenih držav severne Amerike prevzel težavno delo, da sestavi načrt, ki bi ustavil sodobni razkroj mednarodnega gospodarstva, oživil mednarodno trgovino in med posameznimi državami ustvaril novo gospodarsko skupnost, ki bi se oslanjala na vzajemni postopek na gospodarskem področju. Bivši belgijski predsednik vlade, ki velja za izbornega strokovnjaka v gospodarskih vprašanjih, se je naloženega mu dela lotil z velikim optimizmom. Bil je pri Rooseveltu v Ameriki. Bil je pri francoski vladi v Parizu. Bil je pri odgovornih angleških ministrih. Poslal je svoje sodelavce na razgovor v Berlin k gospodarskemu diktatorju generalu Göringu in k voditelju Italije Mussoliniju. Povprašal je za nasvet številne gospodarske in bančne strokovnjake. Nabral je ogromno gradiva, ki ga sedaj spravlja v skupno poročilo, da ga predloži francoski in angleški vladi v nadaljnji postopek. Vsebinsko napori Van Zeelanda javnosti še niso pristopni. Le v diplomatskih pisarnah vedo nekaj več, a tudi tamkaj so obveščeni le redki vodilni državniki o Van Zeelandovem načrtu, ki počasi dozoreva, tako da bi nikdo započetega dela po nepotrebnem ne motil z javnimi prešetavanji in kritiziranjem. O Van Zeelandovem načrtu so javnosti zaenkrat znane le naslednje podrobnosti.

Belgijski državnik hoče, kot smo že zgoraj navedli, doseči sodelovanje petih velikih držav, to je Amerike, Francije, Anglije, Italije in Nemčije v tem smislu, da bi se lahko opustile vse sedaj obstoječe trgovinske ovire, kot so na primer omejevanje uvoza, številne zaščitne odredbe za zaščito deviz, zamotani predpisi glede meddržavnega izplačevanja s pomočjo kliringov, in da bi se vzpostavila enotna denarna politika, ki bi dala razmah svetovni trgovini. Van Zeeland misli na prelep predvojno dobo in v njegovem načrtu se skriva ponosni sen, da jo svetu zopet vrne. Seveda je sedaj najbolj važno vprašanje, kako tako obsežno sodelovanje uresničiti. Van Zeeland je moral stopiti pred široka obzorja, ko se je lotil izdelovanja svojih predlogov. Prvotno zamisel, da bi dosegel gospodarsko skupnost med Ameriko, Francijo in Anglijo, ki se nazivajo demokratične države, je moral opustiti sprito velikanske vloge, ki jo v gospodarstvu Evrope in sveta igrata Italija in Nemčija, ki se nazivata totalitarni državi. Italijo in Nemčijo je torej treba na vsak način pritegniti. Toda kako? Obe državi se izgovarjata, da sta morali uvesti vse obstoječe ovirajoče zakonodajo glede svobodne trgovine, nadzorovanja valut in mednarodnega izplačevanja zaradi tega, ker jima primanjkuje surovin in morata izvajati z železno pestjo strogo nadzorstvo nad vsem državnim in narodnim gospodarstvom. Van Zeeland je ta izgovor moral vzeti na znanje in v svojem načrtu določiti izdatno pomoč totalitarnim državam, v prvi vrsti Nemčiji, da bi mogla iz svojega obrambnega oklepa in se pridružiti veliki skupnosti, ki naj ozdravi hirajoče mednarodno gospodarstvo.

Upoštevajočo to nujnost, je Van Zeeland zamislil celo vrsto pomožnih ukrepov, kako Nemčijo usposobiti za sodelovanje s pomočjo velikega mednarodnega posojila in s tem, da se ji omogoči dostop do ogromne skladovnice surovin na črnem afriškem kontinentu. V kolikor je znano, se Van Zeeland ne dotika ne severne in ne južne Afrike, ampak ima pred očmi neke vrste skupnega izkoriščevanja srednje Afrike, okrog belgijskega Konga in prvi vrsti. Kako si on to zamišlja, še ni znano, prav tako tudi ne, če in v koliko hoče omejiti in okrniti nadoblast kolonialnih držav nad onimi ozemliji, ki bi jih rad spravil v neke vrste sklenjen mednarodni gospodarski okoliš, iz katerega bi se Nemčija lahko svobodno zalagala s surovinami. Toda pri izoblikovanju tega svojega zares drznega predloga je naletel takoj na težave, in sicer ne morda pri Belgiji, Franciji ali Angliji, marveč pri — Nemčiji in Italiji. Z Mussolinijem se sploh še ni mogel razgovarjati, češ da je treba najprej urediti vprašanje Abesinije. Nemčija pa je stavila presenetljive predloge, namreč ukinitev člena 16 pakta Zveze narodov (skupna obramba držav proti napadalcu) ter vrnitev ozemlja Malmedy in Eupen, ki je po mirovni pogodbi l. 1919 pripadlo Belgiji. Nemčija torej zahteva politične protiuslove za to, da bo od velikih držav sprejela odredilo mednarodno posojilo in dostop na svetovne trge za surovine! Ko je Van Zeeland dobil takšna pojasnila, si je dejal, da za uresničenje svojega načrta, pri katerem ostane, ne bo zahteval nikakšnega doprinosu totalitarnih držav, ampak bo skušal najprej Nemčiji pomagati, da se gospodarsko postavi na noge in šele na koncu jo bo naprosil, da se pridruži velikemu združenju med petimi svetovnimi velesilami za vzajemno ozdravitev mednarodne trgovine.

Druga težava, ki se je nenadno pojavila pri izdelavi načrta, je resno spoznanje, da ni treba sanjariti o nikakšnem mednarodnem sodelovanju na gospodarskem polju, dokler niso izrečena gotova trdna jamstva, da bo mir v Evropi ohranjen, torej da ne bo katerakoli država poskušala premetavati političnih meja po Evropi. Te težave se je Van Zeeland najbolj ustrašil in zaradi nje svojega poročila še ni končno veljavno spisal, ampak se hoče prej dogovoriti tako z angleško kakor s francosko vlado, od katerih je uspeh njegovih prizadevanj najbolj odvisen. V Londonu in v Parizu pa so mu dejali, da razpoloženje za takšna jamstva trenutno ni ugodno in da na drugi strani tudi ni mogoče zanikati dejstva, da je bil mir v Evropi v preteklem letu ohranjen tudi v precejšnji meri zaradi gospodarske oslabelosti Nemčije in Italije, ki bi bili na političnem področju vse drugače nastopali, ako bi živeli v gospodarskem udobju, in da je zategadelj mir silno dragocen, čeprav bi ga bilo treba plačati z neredom v mednarodno-gospodarskih odnosih.

Do te razvojne točke je Van Zeeland prispel. Trenutno je malo, zelo malo upanja, da bo mogel prebrskati politične ovire, ki mu padajo pred noge, a zato je treba tem bolj pozdraviti njegov veliki optimizem, da reši človeštvo pred samimi seboj in da s pomočjo zdravih gospodarskih odnosov ustvari tudi na političnem polju vse pogoje za mirno sožitje in razvoj narodov.

„Mir in dobra sosesčina z vsemi sosedi — naš glavni cilj“

Prisrčen sprejem romunskega zunanjega ministra v Belgradu

Belgrad, 11. januarja. AA. Danes dopoldne ob 9.30 je prišel v Belgrad s posebnim vlakom romunski zunanji minister Micescu s svojo soprogo in v spremstvu ravnatelja političnega oddelka romunskega zunanjega ministrstva Creciana in načelnika kabineta Pasciana. Romunski poslanik na našem dvoru Viktor Cadere, ki se je odpeljal Micescu nasproti, je prišel z istim vlakom. Na belgrajski postaji, ki je bila okrašena z romunskimi in jugoslovanskimi zastavami, je Micescu zelo prisrčno pozdravil predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović, ge. Micescu pa je izročil šopek rdečih rož. Na postaji so bili še pomočnik zunanjega ministra dr. Milivoj Pilja in dr. Ivo Andrić, vršilec dolžnosti ravnatelja političnega oddelka. Dalje so bili še načelniki Miloje Smiljanić, Sv. Predić, Jakovljević in Jovanović in šef kabineta zunanjega ministra Dragan Protić ter šef protokola Marinović. Na postaji so bili tudi številni domači in tuji častniki. Z železniške postaje sta se gg. Micescu in dr. Stojadinović odpeljala na romunsko poslaštvo.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je priredil 11. t. m. v zunanjem ministertvu kosilo na čast romunkemu zunanjemu ministru Micescu. Po kosilu so bili gg. Cirić z gospos, dr. Spaho, g. Cvetković, Milan Vrbanić z gospos, Ljubomir Marić z gospos, Vojislav Djordjević, romunski poslanik Viktor Cadere z gospos, pooblaščen minister in načelnik političnega oddelka v romunskem zun. ministertvu Crecianu, šef generalnega štaba general Milutin Nedić, pomočnik zunanjega ministra dr. Ivo Andrić, pomočnik zunanjega ministra Milivoj Pilja, načelnika zunanjega ministrstva Vojislav Jakovljević in Miloje Smiljanić, kabinetni šef zunanjega ministrstva Dragan Protić, šef protokola dr. Dušan Marinović, tajnik romunskega poslaštva Krupenski, kabinetni šef romunskega zunanjega ministrstva Fascanu, šef pетеga političnega oddelka v zunanjem ministertvu Aleksander Protić, tajnik romunskega poslaštva Emil Opisanu in tajnik zunanjega ministertva dr. Ivan Frangeš.

Stojadinovičeva napitnica

Na kosilu, ki ga je predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović priredil danes v zunanjem ministertvu na čast g. Micescu in njegovi gospe, je dr. Stojadinović pozdravil svoje goste s temle nagovorom:

Ekscelenc! Srečen sem, da se mi je ponudila

priložnost, da vas morem pozdraviti v jugoslovanski prestolnici takoj po vašem prihodu na mesto šefa zunanje politike zavezniške kraljevine Romunije. Osební stik z vašo ekscelenco je zame tem dragocenejši, ker lahko v vas pozdravim obenem tudi odličnega zastopnika romunske znanosti in romunskega javnega življenja. Na poti v Zenevo, kjer boste prisostvovali zasedanju Sveta ZN, ste hoteli obiskati prestolnico Jugoslavije in izmenjati misli z njenimi odgovornimi državniki. Zahvaljujem se vam za to pozornost, in srečen sem, da morem videti v vašem današnjem obisku nov dokaz, da ostane Mala Zveza, ki se srečno izpolnjuje z Balkansko zvezo, tudi v bodoče kakor doslej važen činitelj romunske zunanje politike. Izjaviti vam morem, da ima isti pomen tudi v zunanji politiki jugoslovanske vlade. Vaš obisk mi daje tudi priložnost, da vnovič poudarim neskaljeno prijateljstvo kraljevine Jugoslavije do vaše domovine, zavezniške in prijateljske kraljevine Romunije. Moja iskrena želja je, gospod minister, da se naše osebno sodelovanje, ki se je danes tako srečno začelo, nadaljuje v istem duhu v korist naših obeh držav, v korist miru in reda v tem delu Evrope. Kajti mir sploh in dobra sosesčina z vsemi našimi sosedi sta in ostaneta glavna težnja vseh naših stremeljenj. Za dosega tega cilja ne bomo zanemarjali nobene priložnosti in zavrgli nobene možnosti. S to željo dvignem čašo na zdravje vašega vzvišenega vladarja kralja Karla II. v srečo in napredek zavezniškega in prijateljskega romunskega naroda in za osebno srečo vaše ekscelence in vaše ljubezne gospe.

Odgovor Micesca

Romunski zunanji minister Istrate Micescu je odgovoril Stojadinoviću s temle govorom:

Gospod predsednik! Smatral sem za svojo dolžnost v funkciji, ki ji je poverjena, da najprej obiščem oba zaveznika, ki sta draga srcem vseh Romunov. Posebno mi je bilo do tega, da napravim ta dva obiska pred odhodom v Zenevo, kjer imam čast zastopati v svetu ZN interese Male antante. Globoko sem ganjen nad ljubeznivim sprejemom, ki ste mi ga priredili v vaši lepi prestolnici, in nad tako prisrčnimi besedami, ki ste mi jih naslovili. Dovolite mi, da vidim v tem dragocen dokaz čustev, ki navdajajo jugoslovansko vlado do prijateljske in zavezniške romunske vlade.

Dolgi razgovor, ki sva ga imela v atmosferi prijateljstva, polnega medsebojnega zaupanja, pomeni kar najsrečnejši začetek našega sodelovanja. Silno mi je žal, da mi tako kratki čas, ki z njim

razpolagam, ne da, da bi podaljšal svoj obisk v Belgradu, kakor sem želel, in da ne morem doživeti zadovoljstva, da bi še nadaljevali najine razgovore. Mislim pa, da morem reči, da nisva imela potrebe mnogo govoriti in sva takoj ugotovila najin popoln sporazum. Naši interesi in naši politiki sta dejansko tako intimno zvezani, da naši državniki nimajo potrebe po dolgih razgovorih da se razumejo in sporazumejo. Naše vdano in neomajno prijateljstvo s Češkoslovaško, naša zvestoba Mali Zvezi in naša volja, da uveljavimo vse naše sile za stalno ohranitev in utrjevanje tega čudovitega mednarodnega organizma, so prvi temelji naše politike, ki jo tako srečno izpolnjuje Balkanska zveza, v katere krilu je naše sodelovanje z Turčijo in Grčijo rodilo tako dragocene uspehe. Za vsako od naših držav je veliko bodrilo spoznanje, da se sme popolnoma zanesti na lojalno in zvesto sodelovanje druge v okviru svojih prijateljstev in zvez, katerih pota gredo k ohranitvi in utrditvi miru, popolnega in hkrati trajnega miru. Ker smo pa po drugi strani trdno odločeni ohraniti naše prijateljske zveze z vsemi državami, posebno pa z našimi sosedi, moremo nadaljevati na način poln medsebojnega zaupanja našo pot k skupnemu idealu miru. S temi čustvi dvignem svojo čašo na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II., na zdravje Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla in članov visokega namestništva za čedalje večji napredek prijateljske in zavezniške Jugoslavije in pijem na zdravje in srečo vaše ekscelence.

Uradno poročilo

Popoldne je romunski zunanji minister gosp. Micescu s svojo soprogo in spremstvom porabil za obisk romunsko-jugoslovanskega kluba na Obiličevem vencu ter za ogled belgrajskih zanimivosti. Ob 7 zvečer je sprejemal v romunskem poslaštstvu g. Micescu domače in inozemske častnike, parje ter jim podal izjavo o svojih razgovorih, ki jih je imel z dr. Stojadinovićem. V času, ko to poročamo, sprejem na romunskem poslaštstvu še traja.

O razgovorih, ki sta jih danes imela dr. Stojadinović in g. Micescu, je bilo nocoj izdano naslednje uradno poročilo:

Ob priliki obiska Nj. ekscelence Micesca v Belgradu 11. januarja 1938 je prišlo do podrobne izmenjave stališč med Nj. ekscelenco predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom kraljevine Jugoslavije in zunanjim ministrom kraljevine Romunije. V teku teh razgovorov sta oba ministra mogla ugotoviti popolno soglasje v vseh vprašanjih, o katerih sta se razgovarjala, in to v onih vprašanjih, ki se tičejo odnosov med Romunijo in Jugoslavijo, kakor tudi o onih, ki se nanašajo na splošno politično situacijo in še na sodelovanje teh dveh držav v okviru Male zveze in balkanskega sporazuma. Dr. Stojadinović in Micescu sta ob koncu svojega razgovora izrazila željo, da tudi v bodoče nadaljujeta to sodelovanje v istem duhu, zaupanju in prijateljstvu.

Pogajanja za zблиžanje med Madžarsko in Romunijo

Madžarski diplomatski krogi posvečajo veliko pozornost izjavi romunskega zunanjega ministra g. Micesca, ki jo je dal na svojem potovanju skozi Budimpešto dopisniku dnevnika »Pesti Hirlap« Micescu je izjavil, da se je pred odhodom v Prago razgovarjal z madžarskim poslanikom v Bukarešti ter je izrazil upanje, da se bodo pogajanja med Madžarsko in Romunijo nadaljevala po njegovem povratku v Bukarešto.

Sovjetski poslanik zapušača Romunijo

Proti večeru so se v Bukarešti razširile vesti, da je sovj. poslanik v Bukarešti Mihael Ostrovski zahteval pri svojem zunanjem ministertvu v Moskvi, naj ga takoj odpokličejo iz Bukarešte. Z novo vlado je nastal tak položaj, da njegova navzočnost v Bukarešti nima več nobenega smisla.

Protiverski boj boljševikov

Riga, 11. jan. Od oktobra dalje je opazovati ojačanje protiverskega boja v sovjetski Rusiji. S tem v zvezi je aretacija mnogih cerkvenih dostojanstvenikov pravoslavne cerkve, ki jih je prišla v zadnjih dneh boljševiška policija. Obdolženi so, da so sovražniki naroda, izdajalci, vohuni in da so poškodovali javne naprave. GPU je zaprla moskovskega metropolita Visarjona, nekdanjega voditelja tako imenovane žive cerkve metropolita Vitalija, nadškofa Pitirima, škofa Lebedjeva, škofa Purlevskega, škofa Veturškega in škofa Maslovskega. GPU jih dolži, da so pripravljali zaroto v zvezi z metropolitom Teofanom, ki je bil zaprt že pretekli mesec. Boljševiški tisk piše, da je pri zaroti sodeloval tudi sedanji ruski patriarh Sergej.

Sovjetski tisk pa dolži cerkvene dostojanstvenike, da so bili agenti trockistične organizacije in v službi nemške tajne policije. Dolži jih, da so po službi častili dušo maršala Tuhačevskega (!) in drugih sovražnikov ljudstva, ki jih je Stalin že dal pobiti (!). Listi tudi pišejo, da so škofje pozivali duhovnike, naj kot delavci vstopijo v tovarne in tamkaj razširjajo krščanski nauk. Nadaljnji zločin, ki se jim očita, je v tem, da so prigovarjali kmetom, naj berejo svetopisno v opoldanskem odmoru med jedjo. Sovjetski tisk pravi, da gre zločinsko delovanje škofov tako daleč, da so nahajalski ljudi, da so celo na železnici brali sveto pismo.

Dunajska vremen. napoved: Menjajoče oblačno, ponoči mraz, čez dan še topleje.

Zagrebska vremen. napoved: Pretežno oblačno in megleno.

Zemunska vremen. napoved: Nekoliko se bo ohladilo. Pretežno oblačno v vsej državi z nekaj jutrnje megle v dolinah in kotlinah. Ponekod utegne biti nekaj dežja in snega na zahodu.

Letna vremen. napoved: Schafflerjev vremen. koledar za 3 din iz Cirilove v Mariboru. Preprodajalci popust.

Knez - namestnik Pavle ob spomeniku grškega neznanega junaka

Atene, 11. januarja. AA. Danes točno popoldne je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle položil na spomenik grškega neznanega junaka lovorov venec s trakom v jugoslovanskih državni barvah. Na traku je napisano: Grškemu neznanemu junaku — knez namestnik Jugoslavije. Ko je Nj. Vis. knez namestnik polagal venec, je godba zagrnila jugoslovansko in grško himno. Okoli spomenika se je bila zbrala velika množica, ki je dolgo in prisrčno pozdravljala Nj. Vis. kneza namestnika, ko je prišel in ko je odhajal.

Telefon v Zagrebu bo na 5 števil

Zagreb, 11. jan. b. V soboto bodo razširili zagrebsko telefonsko centralo na pet števil. Izdani bodo tudi novi telefonski imeniki.

800.000 din za popravilo zagrebske stolnice

Zagreb, 11. jan. b. Banska uprava je odobrila 800.000 din za popravilo stolnice. Ze pokojni nadškof dr. Anton Bauer je izvolil poseben odbor, da pregleda stanje katedrale, strokovnjaki so že tedaj ugotovili znatne poškodbe. Cerkev je bila zgrajena pred 57 leti. Na intervencijo bana Savske banovine g. dr. Ružiča je finančno ministrstvo že odobrilo kredit, da se bodo dela pričela že v zgodnji pomladi.

Volitve v vodstvo francoskega parlamenta, komunistični kandidat propadel

Pariz, 11. jan. c. Danes popoldne so bile v parlamentu volitve predsedstva. Za predsednika je bil zopet izvoljen Eduard Herriot. Dobil je 418 glasov od 522 poslancev, ki so se udeležili glasovanja. Nato so volili 6 podpredsednikov in je zelo zanimivo dejstvo, da je pri teh volitvah propadel tudi dosedanj podpredsednik parlamenta, komunistični poslanec Duclos, ki ni dobil zadostnega števila glasov, t. j. 260. Za njegovo mesto bodo jutri ožje volitve.

Mrzav v Sleziiji

Berlin, 11. januarja. AA. (Stefani) Na vsem Sleskem je zapadel visok sneg, zato so prometne zveze pretrgane. Več vasi je popolnoma odrezanih od sveta. Posebno kritičen je položaj vasi Kunzen-dorf. Poslali so več reševalnih ekspedicij, da pomagajo reševati ogroženo prebivalstvo.

Strahote bojov za Teruel

London, 11. januarja. Posebni dopisnik »Sunday« Nispatcha na teruelski fronti poroča svojemu listu o silovitih bojih za Teruel in o junakijski brambor branilcev. Kakor dopisnik poroča na podlagi osebno dobljenih informacij, ni bila le narodna posadka v mestu, ampak tudi večina civilnega prebivalstva, do 30.000 oseb, odpeljana v rdeči tabor. Poročevalec dostavlja, da se je s tem najstrahotnejši boj, ki se je do sedaj odigral na španskem bojišču, končal z zmago rdečih. Pri zasledbi mesta so rdeči miličniki odjedali iz mesta 6000 Francovih vojakov in 90 častnikov. Dalje je pri nekem ponesrečenem napadu Francovih čet prišlo v ujetništvo 4000 moč narodnih čet, ki so se predalec spustile in bile obkoljene. V silnih bojih v okolici mesta so Francove čete izgubile do 5000 ujetnikov, od katerih je večina bila ranjenih. Franco je torej izgubil po tem računu v bojih za Teruel do 15.000 moč brez ozira na mrtve in ranjene, ki jih je tudi zelo velika. Rdečih izgub dopisnik ne navaja.

Poročevalec javlja o silnem junaštvu, s katerim so se borili Francovi vojniki v mestu tudi še potem, ko so ostali brez vode in hrane. Posebno siloviti so bili boji za vladno palačo v Teruelu, ki so jo branilci držali do zadnjega. Miličniki so napadali noč in dan, toda vedno so bili krvavo odbiti. Končno so podminirali poslopje, ki izvira iz časa Mavrov. Eksplozija je dvignila v zrak vse proceje palače, ki je bila zagrnjena v dim in plamen in se niti ni moglo videti, kako so se od sebe do sebe, od dvorane do dvorane borili med seboj vojniki na nož. Ozračje se pretresalo neprestani vzkliki: »Živela Španija! Sele po 12 urah najbolj krutega boja z ročnimi granatami in z bajonetmi, ko je padel zadnji Francov vojak, so se miličniki mogli polastiti ruševin. Prostori so bili pokriti s krvjo in mrličji.

O vzrokih poraza

Nacionalisti slikajo kapitulacijo podpolkovnika Reya na sledeč način: Ta častnik je poveleval prednji straži, ko se je 14. decembra pričela ofenziva rdečih. Nekateri častniki, ki so tri dni prej prišli v Teruel, so obdoličili podpolkovnika Reya, da je prednja črta brez boja prepustil nasprotniku, na kar je vrhovno vojaško poveljstvo sklenilo, da bo Reya postavilo pred vojni sodišče. Po drugih poročilih pa se je Teruel moral podati zaradi tega, ker je bil že več dni brez vode. Zupan mesta je podpolkovnika Reya obdoličil nemarnosti in neučelnosti. Drugi pa pravijo, da Reya živčno ni več vzdržal zaradi žene, ki je skoraj zblaznela, in hčerke, ki je na smrt zbolela. Zaradi kapitulacije obvladajo sedaj rdeče čete mesto, razen predmestja na zapadu in jugozapadu.

Spopad za goro La Cota

Drugo poročilo Havasovega dopisnika pa poroča o strasnem kljanu na gori La Cota, ki so jo v petek zvečer osvojili Francovi vojniki. Gora La Cota leži na vzhodnem delu mesta, torej na tisti strani, ki so jo do sedaj rdeči imeli trdno v posesti. Zapadni del so zasedle nacionalne čete že ob prvem sunku. Rdeči sovražnik na gori La Cota pa je nevarno ogrožal z levega krila pocest Francovih čet na zapadni strani mesta. Borbo za to goro opisuje Havasov dopisnik kot najbolj divjo in najbolj strasno vse španske vojne. Trajala je celih 12 ur in se je pričela v noči na petek. Ze prejšnji večer so Francove čete z bajonetnim naskokom pogonale sovražnika v silovitih bojih moža proti moči do srede gore. Toda tu so se pričele šele dobro utrjene sovražne postojanke, zgrajene pod vodstvom francoskih tehničnih inženirjev. Utrjene postojanke so se dvigale v treh vrstah druga na drugo. Ze ponoči je pričela Francova artiljerija strahoviti ogenj na te višine, ki so jih branile mednarodne brigade. V vseh teh bojih ima Franco proti sebi le malo Špancev, ampak so to predvsem mednarodne rdeče čete, po veliki večini Francozi. Ob jutranjem svitu je nastopilo nacionalno letalstvo in pričelo z bobnečim zapornim ognjem. Isti trenutek je pričela naci-

Proračun gradbenega ministrstva pred finančnim odborom

Belgrad, 11. januarja. AA. Predsednik finančnega odbora Miloje Rajaković je otvoril današnje sejo finančnega odbora ob 10 in sporočil, da je dobil dopis od člana finančnega odbora poslanca Nikole Kabašina, da je izstopil iz kluba jugoslovanskih narodnih poslancev in da zato odstopa kot član finančnega odbora, na njegovo mesto pa pride njegov namestnik Milan Vukičević. Nato je gradbeni minister Dobrovič Stošović podal poročilo o predlogu proračuna gradbenega ministrstva za leto 1938/39. Vsi strokovni izdatki po tem proračunu streme v glavnem za tem, da se zagotovi redno vzdrževanje že obstoječih gradbenih objektov, zneski za nove zidave so pa skoraj neznatni. Program javnih del se da v glavnem spraviti v tri velike skupine:

1. Gradnja modernih in solidnih cest in vzdrževanje obstoječih cest za motorizirani promet.
2. Hidrotehniška dela za meliorizacijo in sanacijo zemljišč.
3. Dela, ki so v zvezi s pridobivanjem in razdelitvijo elektrike, pridobljene z vodno silo. Dokler ne bomo vprašanja finansiranja novih javnih del uredili na trajnejši in načrtni podlagi — v ta namen sem že izdelal potrebni zakonski osnutek — si moramo prizadevati z vsemi silami, da obvarujemo propadanja vsaj tisto, kar smo si doslej s težavami priborili, kajti na nove zidave ne moremo niti misliti, če ne moremo že obstoječih stavb ohraniti v zdravem stanju. Na tej osnovi temelji tudi ta proračunski predlog. Proračun gradbenega ministrstva za leto 1938/39 znaša brez investicijskih izdatkov ostalih ministrstev in izdatkov za pokojnine 215.245.536 din. V primeri s proračunom, ki je danes v veljavi, kaže ta proračunski predlog zvišanje za 41.421.591 din. To povečanje se kaže

1. pri osebnih izdatkih za 4.658.891 din,
2. pri upravnih izdatkih za 2.069.860,
3. pri cestah in mostovih (redni izdatki) za 29.518.695 din, in (izredni izdatki) za 2.400.000 dinarjev. Vsega skupaj gre za ceste in mostove 31.918.695 din.
4. pri hidrotehniških delih v rednih izdatkih za 61.800 din in izrednih za 2.500.000 din. Vsega skupaj pri hidrotehniških delih za 2.561.800 din.
5. pri arhitektonskih delih za 164.500 din.
6. pri državnih dolgovi za 47.845 din.

Kaže se potreba po novem osebeju, zato bo treba v prihod. proračunskem letu vzeti v službo 20 novih inženirjev, 40 tehnikov, 12 cestnih nadzornikov in 88 stalnih cestnih delavcev. V sedanjem proračunu je razmerje med materialnimi in osebnimi izdatki 72,99% proti 27,01%, v novem pa

75% proti 25%. Sedanji proračunski predlog posebej posebno pozornost ohraniti in popraviti cest in mostov. Poleg treh terenskih tehniških odsekov za trasiranje državnih cest Kragujevac—Paraćin, Niš—Paraćin, in Sremska Mitrovica—Banova Jaruga se ustanove še trije terenski tehniški odseki, in sicer za dele Banova Jaruga—Dugo selo—Sombor in Novo mesto—Ljubljana. Ker je neobhodno potrebno, da se tudi za ostali del drž. ceste Belgrad—Zagreb—Ljubljana o pravem času pripravijo elaborati. Omrežje državnih cest meri 19.250 km. Sedanji proračun je odobril za redno vzdrževanje državnih cest in za razlastitev ter redno vzdrževanje državnih cestov in za nabave vozil za nadzornike cest, za orodje in opremo za državne cestarje povprečno 7.303 din na kilometer. Ker ta znesek ne zadošča, je za prihodnje proračunsko leto določenih v ta namen skupaj 102 milijona 500.000 din v primeri s 74.856.305 din prejšnjega leta, to je povprečno 10.000 din za kilometer.

Hidrotehniški izdatki so se povečali za 2 milijona 561.800 din, in sicer za 500.000 din za regulacijska dela za zavarovanje levega brega Donave nasproti Belejšu in Zemunu poleg nasipa donavsko-tamiške vodne zadrage, 500.000 din za regulacijska dela na reki Rečini, 500.000 din za regulacijo vod v črničnem polju za meliorizacijo 500 ha rodovitne zemlje in na koncu 1.000.000 din za regulacijska dela na Veliki in Južni Moravi.

Poslanec Gaišek o naših gradbenih potrebah

Po poročilu gradbenega ministra je govorilo več poslancev ter je bila dopoldanska seja prekinjena ob 1. Nadaljevala se je popoldne ob pol 3. Na popoldanski seji je govoril tudi poslanec JRZ Karel Gaišek. Med drugim je izjavil, da se dosedanje vlade niso dosle brigale za sistematično zgradbo cest. Šele sedanja vlada dr. Stojadinovića je napravila v tem pogledu ogromen korak naprej. Zaradi prejšnjih malomarnosti so naše ceste na najnižji stopnji in skoraj najslabše v Evropi. Za namije samo še Albanija. Glede cest smo gotovo za 15 let zaostajali. Če bo šlo tako naprej, bo popolnoma zaostal razvoj motorizma. Vse naše naravne krasote nimajo nobene vrednosti, če nimamo dobrih cest. S slabimi cestami odbijamo onih 10 milijonov avtomobilistov, kolikor jih šteje danes vsa Evropa, da ne pridejo v našo državo. Če pogledamo, od kod prihajajo največ turisti v našo državo, vidimo, da je to prehod št. 11 pri Mariboru in to najmanj 75%. hodisi po železnici ali z avtomobil. Zaradi tega bi morala biti prva točka gradbenega programa, da se zgrade dobre ceste. In sicer dobra cesta iz Maribora skozi Ljubljano na Sušak, ki bi tvorila podaljšek ceste iz severne Nemčije čez Berlin, Dresden, Prago in Avstrijo skozi našo državo. Prav tako bi se morala na to cesto priključiti cesta, ki pride iz Italije pri Planini in vodi do Ljubljane. Nujno je potrebna gradnja mostu čez Dravo v Mariboru, ker je edini most zaradi velikega prometa preobremenjen.

V svojih nadaljnjih izjavah se bavi z razmerami državnih in banovinskih cest in pravi, da je v dravski banovini 616 km državnih cest, banovinskih cest pa skoraj 4100 km. Razmerje je skoraj 1 : 7, dočim je povsod drugod manjše in znaša 1 : 5, ponekod pa 1 : 2. V Sloveniji naj država podpira vsaj še za 500 km cest, in to predvsem ceste Grosuplje — Gaber — Ormož — Vinica, Celje — Zagreb ter cesto Maribor — Zagreb. Končno se je govornik baval z nameravano ustanovitvijo cestnega fonda, ki ga namerava ustanoviti gradbeno ministrstvo po vzorcu drugih držav. Govornik pravi, da Slovenija ne more nikdar pristati na to, da bi se ustanovil srednji cestni fond pri gradbenem ministrstvu, v katerega bi se atekala sredstva za zgradbo državnih cest, banovinski fond pa bi bil postranskega pomena. Gradbeno ministrstvo bi iz centralnega fonda gradilo ceste kakor bi samo hotelo. Poslanec se zavzema za to, naj se fondi ustanove iz dohodkov na rodnojav banovin, ministrstvo pa naj ureja graditve cestne mreže po vsej državi, ki naj se financirajo z denarjem, zbranim v vsaki banovini. Glede hidrotehničnih del pripominja, da imamo tudi v Sloveniji motčirja, ki bi jih bilo treba nujno izsključiti, tako Ljubljansko barje, Ptujsko polje, dolina Sotle in Pesnice. S tem bi se zmanjšala brezposelnost, na drugi strani pa bi pridobili mnogo rodovitnega zemljišča. Naprosila ministra, naj zlasti podpre občine v obsebnih krajih, ki grade vodovode, in to v okrajih Slovenske Konjice in Dravograd ter v Suhi Krašini. Za tem je bil proračun za gradbeno ministrstvo sprejet. Jutri bo finančni odbor nadaljeval pretes proračuna za pošno ministrstvo.

O „ponu“ani rohi“

Uvodnik v »Osservatore Romano« se peča z zadržanjem Cerkve nasproti komunizmu in posebno z vprašanjem francoskih katoličanov napram ponujanju roki komunistov. Pisec članka pravi, da je velikonočna poslanica kardinala Verdiera bila za nekatere ljudi dobrodošla preteza, da bi skali čisto vodo, ki jo podaja v vprašanju komunizma papeževa okrožnica. Z ozirom na izjave kardinala Verdiera, ki jih je podal po razgovoru s svetim očetom, pa pravi članek, da je papež brez dvoma pripravljen pomagati vsem, ki trpe, ki stegajo roke k njemu, toda pod pogojem, da se od njega ne zahteva, da se odpove tudi najmanjšemu delu te resnice. Pisec poudarja, da je brezboštvo osnova komunističnega programa in tudi, če se govori o gotovem omiljenju, je program brezbožnih marksistov ostal isti in to je, osvoboditi, kakor oni pravijo, proletariata tako od vsake gospodarske odvisnosti, kakor od vsake verskega »spraznoverja«. Iz teh razlogov je za Cerkve nemogoče, da bi privolila v kako združenje, pa čeprav bi se hotela omejiti na kako čisto določene praktične cilje. Resničen mir, resničen napredek in resnična svoboda so vedno bili ideali, h katerim je Cerkve usmerjala katoliško delavstvo. Ako drugi hočejo isto, je potem mogoče te cilje doseči brez zveze s njimi. Članek označuje tako združenje s komunisti tudi zaradi tega za nesprejemljivo, ker bi to v komunističnih vrstah vzbudilo videz, da je katolicizem pripravljen zakriti resnico ali jo vsaj zamočati. Za komunizem vemo, da se ne odpoveduje svoji najbolj radikalni revoluciji.

Novo vzgojno sredstvo

Esperantsko društvo v Dubrovniku je iznašlo posebno sredstvo za pobijanje obrekovanja in opravljanja: posebne razglednice, na katerih je natisnjen opomin, da ni lepo obrekovati in opravljanj, ker se prizadeti ne more brniti (ker ga pač zraven ni). To se pošlje kot tiskovna obrekovalcu — pa je opravljen. Z znanjimi za 3 din se lahko pošlje deset takih razglednic. Reklamna poročila pravijo, da to pomaga; zbode gotovo.

Popravek celihe

Iramasonske lože

Ko je v Belgradu prenehal izhajati tednik »Javnost«, je o tem poročal tudi zagrebski »Obzorje«, ki je zraven še dostavil, da je bil ta tednik glasilo Velike lože Jugoslavija in da ta loža namerava začeti izdajati drug list. Sedaj pa je Velika loža Jugoslavija s podpisom velikega mojstra Dj. Milčevića poslala »Obzoru« po čl. 26 zakona o tisku tiskovni popravek, da »Javnost« ni bila glasilo te lože in da tudi ne namerava začeti izdajati kako novo glasilo. — Če se torej v jugoslovanskem tisku kdaj pojavi kak list z istim nazivom in nameni, kakor jih je širila »Javnost«, ne bo glasilo Velike lože Jugoslavija, vsaj po čl. 26 tiskovnega zakona ne, po katerem je treba priobčiti popravek, če je resničen ali ne.

Eden proti mnenju dr. Mačka

»Matica Hrvatska« je izdala knjigo dr. Vinka Kriškovića »V svetlu paradoksove«, v kateri pisec govori poleg o mnogih drugih idejnih stremljenjih tudi o »kmečkem narodu«, »kmečki kulturi«, »kmečki državi«. Proti njegovim izjavam je vstal »Hrvatski dnevnik«, ki je pisca prišel med listo »gospodoc«, ki se je odaljila svojemu narodu, zlasti hrvatskemu, zlasti se hrvatskemu »kmečkemu narodu«. V noveletni šilvilki »Hrvatskega dnevnika« pa je sam dr. Maček s svojim podpisom napisal članek, v katerem razlaga in dokazuje svoje državno pravno naziranje. Proti temu članku je dr. Krišković napisal v »Obzoru« celo razpravo, v kateri popolnoma zavrača ves nazor dr. Mačka, zlasti tiste njegove trditve, da mora biti kmečki stan nosilec vseh pravic v državi in da imajo vsi ostali stanovci samo toliko pravice do obstanka, kolikor so kmečkemu narodu koristni in v kolikor jim ta kmečki narod more dati primerno eksistenco. Dr. Krišković proti temu dokazuje, da je nosilec oblasti v državi ves narod, kmetje, obrtniki, delavci, izobraženci in da ni mogoče ustanoviti družbe, v kateri bi bili drugi stanovci kmetom samo za »napravljene« drvi in donajanje vode«. Pravi tudi, da kmečki narod sam ne more izgraditi in voditi vse družbe, ker mu primanjkuje potrebnega znanja in obzora, čeprav dr. Maček pravi, da je to za kmeta težka žalitev, ker kmet zelo dobro upravlja in vodi vasi, občine, kjer vladajo kmetje brez višje izobrazbe. Dr. Krišković pravi, da je vse to tolstolevščina, ki je v praktičnem življenju neizvedljiva, družbo bi dovedla v neizogibno razredno borbo in v razmere, kakršnih niti najbolj črna fevdalna doba ni poznala. Sicer pa tudi sedaj na Hrvatskem »kmečki narod« s pomočjo izobražencev ustanavlja svojo »kmečko državo«.

Belgraiske vesti

Belgrad, 11. jan. m. V Belgrad je dopotoval ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, ki bo posredoval v raznih ministrstvih o zadevah ljubljanske občine.

Belgrad, 11. januarja. AA. Po amortizacijskem načrtu za obveznice loterijskega posojila iz leta 1888 (dunavske srečke) in odloka finančnega ministra št. 54.301 z dne 31. decembra 1937, bo v oddelku za državne dolbove in državni kredit v sobi št. 20 v drugem nadstropju dne 15. januarja t. l. točno ob devetih dopoldne 127. žrebanje amortizacije in dobikov omenjenega posojila. Dostop prost. (Iz oddelka za državne dolbove in državni kredit pri finančnem ministrstvu).

Atene, 11. jan. AA. Atenska agencija poroča: Ob poroki prestolonaslednika je kralj dal za reveže v Atenah 200.000 drahem, prestolonaslednik pa 100.000.

računa z njihovo naraščajočo močjo. Pravočasno je dala potrebne koncesije Egiptu in je popustila tudi po drugih pokrajinah. Hotela pa bi imeti od tega nek moralen in političen dobiček. Sedaj pa mora ugotoviti, da ji političen dobiček izpred nosa odnaša Italija in da ona sama v arabskem svetu velja za največjo sovražnico. Strašno neprijetno teži na Angležih znamenita Balfourjeva izjava, ki je Judom obljubil Palestino...

Vidimo, da se obe državi danes trudita za naklonjenost arabskega sveta. Vidimo tudi, da druga v drugi vidi svojega tekmeča, ki ga z največjim nezaupanjem sledi korak za korakom.

Kakor na Daljnem vzhodu, se tudi v bližnjem Orientu kaže vsa slabost Evrope, ki izvira iz njene notranje neenotnosti. Pri dobri volji bi bilo mogoče rešiti vprašanje morskih potov po Sredozemlju in bilo bi mogoče rešiti tudi spoznavno arabski problem. Toda te dobre volje in uvidevnosti danes ni mnogo v svetu, kakor kažejo dan za dnem politični dogodki.

Trenje med Italijo in Anglijo

Genialni Italijan Marconi, po čigar žilah se je pretakala tudi angleška kri, gotovo ni mogel slutiti, da bo njegova iznajdba nekoč služila za bojno propagando med Rimom in Londonom.

Reči moramo, da se je v enem letu razmerje med Anglijo in Italijo zelo poslabšalo. V početku leta 1937 ni bilo govora o drugem, kakor o italijansko-britanskem zbližanju. Mussolini in Chamberlain sta izmenjavala prijateljske zdravice. Tisk obeh dežel se je zelo vnesel in je skušal razumeti čustva drugega naroda. Že so govorili o skorajšnjem sestanku obeh vladnih šefov. Toda preteklo je nekaj mesecev in vse dobre želje in namere so se razblinile.

Kaj se je zgodilo? Ali sta državi menjali svojo politično smer? Marsikaj je bilo v tem času, kar je pokvarilo solnčno razpoloženje. Angleže je precej ohladilo posredovanje Mussolinija v prilog nemških kolonij. Angleži, namesto da bi se šli pogovarjat v Rim, so nato poslali lorda Halifaxa v Berlin. Iz tega koraka je Rim sklepal, da hočejo Angleži med oba prijateljska diktatorja zabiti zagodo, in se je razhudil. Italijansko-japonska zveza je nasprotno razburila Veliko Britanijo, ki trenutno ne more dati dovolj poudarka svojemu ugledu na Daljnem vzhodu. Večino svojih pomorskih sil mora namreč držati v Evropi toliko časa, dokler misli, da je njena imperialna cesta, ki vodi mimo Italije, ogrožena. V Spaniji je res mednarodna napetost postopila, odkar so Italijani pričeli umikati svoje čete. Toda sedaj je arabsko vprašanje ki razburja Anglijo. Odkar je Mussolini nastopil z mečem islama v Tripolitani, je Anglija prepričana, da je Italija tista, ki neti arabsko upornost Oddaje brezižne postaje v Bari so šle na živce Angležem, na kar so oni pričeli s posebnimi arabskimi oddajami, kar je zopet razburilo Italijane. Torej, vojna v oblakih.

Arabski problem zasluži, da mu Evropa po-

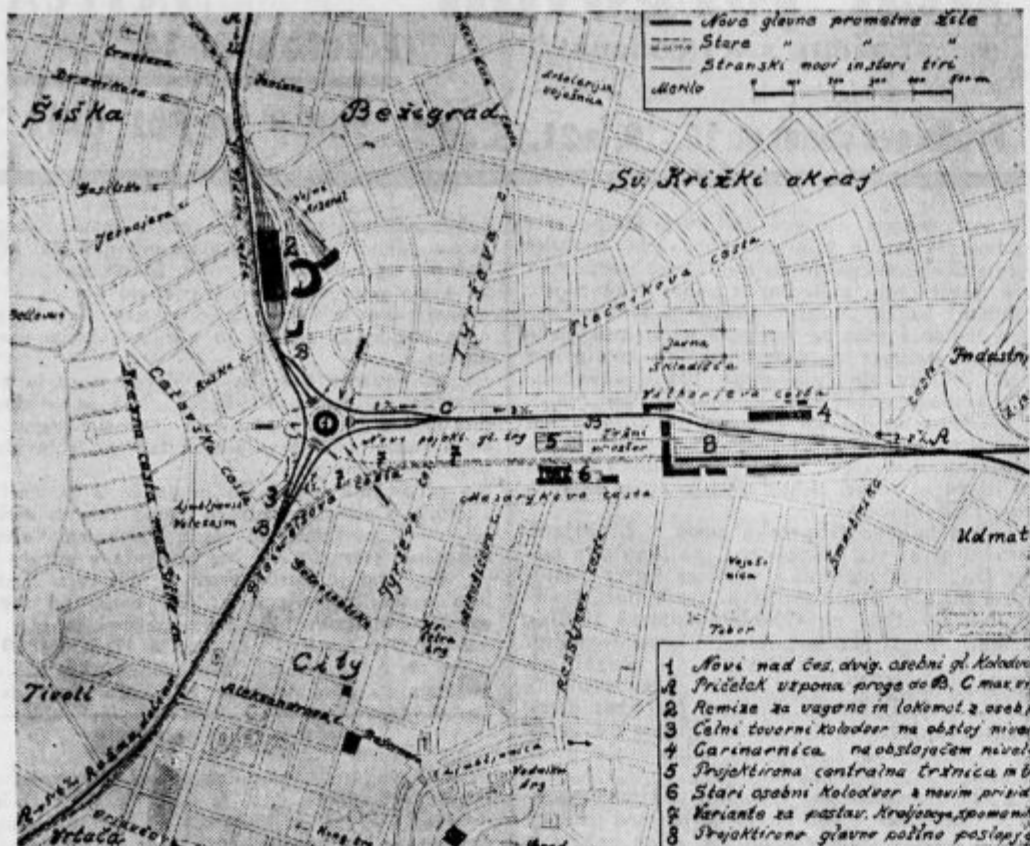
sveča vso pozornost. Danes vidimo samo rumeno nevarnost. Prav pa je, če se raztrgana in sovražna Evropa malo bolj zanima tudi za to, kaj se dogaja v severni Afriki in na mejah Azije. Prebujenje arabskega sveta je dejstvo, s katerim je treba zelo resno računati. Vemo, da se Francozi zelo vznemirjajo zaradi arabskega nacionalističnega gibanja v Maroku, v Alžiru in Tunisu. Odveč bi bilo opozarjati na politično trenje v Egiptu. V Palestini so tako hudi nemiri, da prihaja do odkrite borbe med Arabci in angleško policijo. Irak daje vso moralno in materialno oporo Arabcem v Palestini in v Siriji ne pride do pomirjenja zaradi vprašanja Aleksandrete. Kakor hitro dobi kaka arabska pokrajina večjo ali manjšo neodvisnost, takoj streme njeni sosede po enakem uspehu. Bilo bi smešno, ako bi jim zamerili, kajti pravice imajo prav tako do eksistence kakor evropske države.

Kakšno zadržanje je zavzela Evropa sprito arabskega gibanja? O Italiji je mogoče reči, da se je prilagodila že sedaj bodoči politiki in da se trudi, da arabsko gibanje tako usmeri, da bi bilo njej čim bolj koristno in da bi bodoča močna Arabija bila v čim boljših prijateljskih stikih z Italijo. S tem, da je Mussolini sprejel meč islamstva, je izjavil, da noče, da bi se kdaj dvignil proti Italiji. Rekel je: »Arabei so trdi s svojim nasprotnikom, toda zvesti svojim prijateljem.« Reči je treba, da je italijanska »arabska« politika modra in zelo daljnovidna.

Tudi Anglija ima čudovito sposobnost prilagoditve. V tem pogledu je zelo podobna Italiji. Zdi se pa, da imajo Angleži v tem pogledu manj fantazije in da niso tako spretni v mejnjanju front, kakor razumejo to Italijani. Vidimo na primer, da se danes Anglija bliža generalu Francu, medtem ko se je Italija zanj izrekla takoj v početku državljanske vojne. Tudi Velika Britanija dobro pozna Arabce in

Ljubljanski kolodvorski problem

Nov načrt za rešitev tega vprašanja

Že leta 1897 je naredil prvi načrt za rešitev železniškega vozla v Ljubljani inž. Blumenthal, tako da faktično obstoji to vprašanje že 40 let ter je med to dobo po večkrat oživilo in zamrlo, od leta 1929 dalje pa je skoraj na dnevnem redu in je dosegel letos tako rekoč svoj vrhunec.

V teku zadnjega leta je bilo za rešitev tega vprašanja predloženih več tozadevnih predlogov oziroma idejnih načrtov, med katerimi je prodir na površje najugodnejši med njimi, to je poglobitveni načrt, katerega si je osvojila tudi mestna občina ljubljanska. Medtem pa je železniška direkcija naredila svoj načrt, razpisala za to razna gradbena dela, ki so bila tudi že izlicirana po gradbenem podjetju »Tehna«.

Gornji načrt pa predvideva rešitev železniškega problema z dvigom glavnih železniških prometnih žil skozi osrčje mesta na betonskih ali masivno zidanih, lično in estetsko izdelanih nadvozih, pod katerimi bi se vsi prostori izrabili za lokale, urade, pasaže in druge donosne namene, ter bi bili prekinjeni z monumentalnimi zgradbami, mostovi nad glavnimi cestami. Izvršeno bi bilo vse praktično in arhitektonsko lepo ter v duhu vselestne prometne estetike.

Glavni osebni kolodvor (1) bi bil tako rekoč edinstven te vrste in za Ljubljano najprimernejši. Je to kombiniran prehodni kolodvor za tranzitne osebe in brze vlake, ter ob enem čelni kolodvor za lokalni oziroma predmetni potniški promet in tako potreben promet z motornimi vozmi v kombinaciji s pod peronom ležečim centralnim avtobusnim in tramvajskim postajališčem, tako da bi vsa prometna sredstva tesno sodelovala. Glavni vestibul z blagajnama in oddajo potniške prtljage je direktno dostopen od vseh treh glavnih delov mesta, katere deli železnica (južni del mesta z Rožno dolino, Bežigrad in Šiško).

Iz vestibula je glavni in edini peron za vse vlake dostopen po umetniško izdelanem tridelnem monumentalnem stopnišču s krožnim skupnim podestom in 12 centralno ležečimi blagajnama. Ta peron je nad vse praktičen in posebnost zase, ker vidi potnik z enega mesta vse vlake, kljub temu, da lahko stoji ob tem peronu do 10 vlakov istočasno. Nadalje pa pride potnik na poljubni vlak s perona ali pri preesdanju iz enega vlaka v vsak poljuben drugi vlak, ne da bi prestopil niti ene stopnice, ker je vseh 10-12 vlakov dostopnih direktno s tega perona, kar je iz prometno-tehničnih vidikov jako praktično. Nadalje je možno v najkrajšem času obrabiti kompletne vlake, tako da pelje lahko zopet v istem razporedju v isto smer, od koder je vlak pripeljal. Možna je tudi prehodna zveza z gorenjske proge direktno proti Trstu ali obratno, ali z Vrhnike v Kamnik in obratno.

Na gorenjskem kolodvoru bi se uredila za potniški promet neobhodno potrebna velika moderna remiza (2) za osebne vagonne in motorne vlake in to za okrog 250 vagonov z vsemi pripravami za čiščenje, desinfekcijo, polnjenje z vodo in polnjenje električnih akumulatorjev ter z delavnico za tekoča manjša popravila. Poleg omenjene remize bo ostala obstoječa remiza za lokomotive, ki se bo z ozirom na osebni promet nekoliko povečala, če pa pridejo v promet motorni vozovi za lokalni in predmetni promet, jo ne bo treba dosti povečati. Na vsak način pa se bo morala modernizirati in narediti naprava za centralno odvajanje dima, tako da bo nadloga po dimu minimalna. Nič bolje pa bi ne bilo, če bi se celotna kurilnica z gorenjskega kolodvora prestavila v smeri proti Zalogu, ker bi potem morale lokomotive voziti neprestano sem in tja od kurilnice do vozovne remize ter bi na ta način zadimljenost ne bila manjša, pač pa večja, ropot bi se pa povečal, manipulacija otežila, obratni stroški pa bi narasli. Kurilnica za tovarni promet pa bi se itak premestila v Moste. Jasno pa je, da ni nobeno večje mesto brez dima. Ko pa se bo osebni promet železnice elektrificiral, kar se bo itak prej ali slej zgodilo, potem bo kurilnica na gorenjskem kolodvoru odpadla.

Tovarni kolodvor (3) se predela v čelni kolodvor, razkladalne naprave bi se modernizirale ter bi za dolgo dobo ustrezal vsem zahtevam mesta. Povezan pa bi bil s carinarnico (4) in industrijskim delom mesta, kakor je danes na istem nivoju, kar bi gotovo zmanjšalo stroške celotne naprave. Kakor je razvidno iz načrta, bi se na prostoru pred čelnim kolodvorom projektirala centralna trdnjava (5), ki je za Ljubljano tudi neobhodno potrebna, že zaradi prodaje zelenjave v zimskem času, pa tudi iz vremenskih in zdravstvenih razlogov. Bila bi pa direktno zvezana s tovarnim kolodvorom tako, da bi se ceneno blago prodajalo po kmetijskih zadrukah direktno iz vagona na tržnem prostoru ali pa v tržnici. Za tržnico bi začasnoma lahko služila obstoječa velika kurilnica na glavnem kolodvoru.

Zidava novega poslopja (6), ki je oddana »Tehna«, se brez škode lahko izvede, ker bi potem — Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« gretice.

to poslopje še vedno lahko služilo za uradne prostore železnice ali druge oblasti.

Po tem načrtu bi nastal med Bleiweisovo in Masarykovo cesto na eni strani in kolodvorom na drugi strani (7) prostor v velikosti ca. 150.000 m², ki bi se porabil za projektirane nove gradnje. Pridobil bi se tudi dostojen prostor za spomenik blagopokojnega kralja, tržnico in tržni prostor (7) itd.

Glavno kolodvorsko pošto poslopje (8) je projektirano ob južnem delu novega kolodvora ter neposredno z njim zvezano s tiri za dostavo pošt-nih vagonov direktno v pošto poslopje. Naravno bi se morala tej celotni napravi prilagoditi tudi regulacija mesta.

Večina železniških naprav ostane, kakor kurilnica in kolodvor na gorenjski postaji, nadalje ostane glavno kolodvorsko poslopje in tovarni kolodvor, carinarnica z vsemi tiri. Ostanje tudi celotni šmartinski podvoz, kar bi vse v zvezi z dru-

gimi okoliščinami celotno napravo pocenilo tako, da bi izvedba po poglobitvenem načrtu veljala najmanj 50 do 75% več kakor tale projektirana naprava.

Prednost nadcestnega načrta pred poglobitvijo

Z betonom, ki bi se rabil za obrežne zidove pri poglobitvi, bi se napravili nadcestni zidovi. Odpadla bi vsa poglobitvena dela.

Vsi mostovi, ki bi bili potrebni pri poglobitvi za prehode cest, bi odpadli. S tem materialom bi zgradili večino nadcestnih zidov.

Vsa dela bi se izvršila brez prekinitve železniškega in cestnega prometa, dočim bi bilo pri poglobitvi potrebno prekiniti cestni promet, da bi se mogli sezidati mostovi, pa še ti mostovi bi morali biti najprej le provizorični, ker bi se poglobljali najprvo samo en tir, potem pa drugi tir.

Vsi pridobljeni prostori pod dvignjeno progo, ki bi bila dvotirna, bi se lahko oddali za razne delavnice, skladišča itd. ter bi bili rentabilni.

Pri poglobitvi bi dim zastajal v zaseki, pri dvigu pa bi se hitro razpršil, ker bi bila višinska razlika kakih 10 metrov.

Z dvigom železnice bi odpadle cestne ovire po železnici od Knafljeve ulice do Ruske ceste na ena strani in do Resljeve ceste in Kotnikove ulice na drugi strani.

Pridobil bi se velik prostor na sedanjem osebnem kolodvoru za morebitno tržnico ali druge namene.

Pri dvignjeni železnici bi imeli tuji krasen razgled na mesto že pri uvozu vlaka v mesto.

Vse zidovje dvignjene železnice bi se obsadilo z drevjem in raznimi ovijalkami, ki bi obrastle vse zidovje.

Tovarni kolodvor ostane v sedanjem nivoju med Resljevo in Šmartinsko cesto, v osrčju mesta, kar je za trgovino velika ugodnost.

Vse delo bi bilo za polovico cenejše kakor pri poglobitvi.

Josip Vidie, tehn. pisarna.

Prebivalstvo v Vojvodini nazaduje

V Vojvodini so statistično ugotovili, da tam nemško in srbsko prebivalstvo čimdalje bolj izumira. Zlasti nazadujejo Nemci. Odstotek nazadovanja je pri Srbih nekoliko manjši, kar je zlasti razvidno iz statistike mesta Vrška, ki je napol naseljen z Nemci, napol s Srbi in ki ima kolikor toliko še ugoden odstotek v primeri z drugimi vojvodinskimi mesti, ki so naseljena z Nemci. V župniji Beli cerkvi je bilo lani 57 rojstev in 70 smrti. Katoliška župnija v Novem Sadu izkazuje lani 362 smrti in le 426 rojstev. Proti padanju števila rojstev so se vojvodinske narodne manjšine pričele boriti z vsemi silami, toda rojstva padajo ne samo pri narodnih manjšinah, temveč tudi med Srbi in Hrvati v Vojvodini ter med drugimi vojvodinskimi Slovani.

KINO UNION

Melodijeze pesmi! Komični zapletljaji Burje smeja! Po gledališkem komadu »Poštni telefon 22-21 kotijaž iz Lonjumeau-ac

Danes premiera! Ob 16., 19.15. in 21.15 uri
KRALJEV TENOR
W. Eichberger, L. Slezak, L. English in R. Carl

50 let v tovarni za klej

Neopaženo in tiho, kakor je sam skromen in tih, je te dni obhajal 50 letnico svojega dela v tovarni za klej Jožef Herfort, ki stanuje na Zaloški cesti v Mostah. Konec leta 1887 je vstopil v tovarno za klej, kjer je bil za sodarja. In od tistega dne pa do danes je v tovarni vestno in natančno delal sode ter kadi. Svojo službo je opravljal z ljubeznijo in veliko požrtvovalnostjo, da je bil za zgled vsem svojim delavcem. Prav gotovo je, da ga bo vodstvo tovarne ohranilo v najboljšem spominu in ga ne bo pozabilo. Jože Herfort je značajan krščanski mož in zgleden oče svoji družini, ki jo je vso lepo vzgojil. Bil je med starimi Krekovimi veterani, ki je sodeloval pri ustanovitvi prvih krščanskih delavskih organizacij ter je od vsega početka zvest član delavskega konsumnega društva. Vsa leta je tudi zvest naročnik Domoljubca. Jože Herfort je znan po svoji veseli šegavosti. Čeprav ga tare že precej križev, nikdar še ni tarnal ali tožil, marveč je vedno šegavo in veselo šel mimo vseh težav. Želimo mu, da bi mu bil večer življenja ožarjen s počitkom, ki si ga je zaslužil v 50 letnem delu in bi brez skrbi lahko užival na svoje stare dni sadove svojega truda v obliki dejanskega priznanja in pa iz virov delavske zakonodaje. Če kdo, je to zaslužil Jože Herfort. Naj bo za zgled vsem krščanskim delavcem! Njega pa naj ljubi Bog, ki mu je vedno zvesto služil, ohrani še dolgo let med nami! Bog ga živi!

Uspešno delo za naš tujski promet

Časi, ko so nas v turističnem svetu predstavljale revije, ki so nam delale bolj sramoto kakor pa propagando, so k sreči minili. Čim dalje bolj izginjajo iz vrst propagandistov za naš tujski promet razni pustolovci, ker jih njihovo delo samo razkrinkava. Propagando za turizem Slovenije in jugoslovije pa prevzemajo resni ljudje, ki poznajo svoje domovine in ki tudi razumejo dušo tujca ter mu hočejo na lep, nevsiljiv način predstaviti njene lepote. Dvoje lepih revij smo v zadnjem času dobili. Obe reviji sta namenjeni pospeševanju našega tujkega prometa. Prva revija je »Jugoslavija — jugoslovanski turizem«, ki ga izdaja splitski Putnik. Zadnja številka te revije je prav razkošno opremljena na finem papirju in z izvrstnimi slikami. Priznati moramo, da je v tej številki Slovenija prav dobro zastopana ter priobčuje krasne slike kot ilustracije k članku Slovenija v snegu. To so fotografije Šmuka in Pogacnika, ki pomenjajo tudi za Slovence odkrite dosedaj neznane motive v zimskem rajju Slovenije. Ostala vsebina številke je v slikah raznih znamenitejših južnih pokrajin, kakor Bosne, Južne Srbije, lovišč po Jugoslaviji, med temi sta v številki dva krasna posnetka divjih koz v slovenskih planinah, ilustrirana poročila iz Da'macije in Črne gore. Zlasti so zanimiva poročila o življenju na našem morju. Revija je v propagandne namene pisana kar v več jezikih in sicer v nemščini, francoščini, češčini in v srbohrvaščini. Zanimiv je tudi popoln seznam zimskošportnih krajev v Sloveniji. Ta revija nam je naredila resnično čast ter bo v inozemstvu gotovo mnogo koristnega storila za razvoj našega tujkega prometa.

Prav lepa revija, ki je slično urejevana, je »Jugoslovanski biseri«, ki jo ureja prof. dr.

Kadar te muči v sapniku
Kadar te kašelj grozni davi

Vzemi **Bonboni** to je bonbon!
Bonbon proti kašlju pravi!

Kamnik in kamniški Čehi na grob predsednika Masaryku

Kamnik, 11. januarja.

V Kamniku živi več Čehoslovakov, ki so deloma še češko-slovaški, deloma pa naši državljani, poleg teh pa je tu cela vrsta mešanov, čijih očetje ali pa deda so prišli iz Češke kot vojaški v službo v kamniško smodnišnico in so potem ostali v Kamniku. (Neka pesem jih našteva po temle redu: Zika, Fikar, Neřima — Pantar, Rihtar, Kučera...)

Da se oddolžijo spominu pokojnega prezidenta osvoboditelja T. G. Masaryka, so poklonili kamniški Čehoslovaki in mesto Kamnik na njegov grob veliko, lepo izdelano svečo, ki jo je ponesel v Lane občinski uradnik g. Jan Ullman.

Sveča je 4 kg težka, tričetr metra visoka in ima 18 cm v premeru. Izdelala jo je svečarna Kopač in Stele iz Ljubljane, napisane in ornamentiko po lepih slovenskih vzorcih iz starih žalnih prtičkov iz kamniškega muzeja pa je po osnutku slikarja gospoda Staneta Čudermara naredila absolutinja keramične šole v Ljubljani gđ. Ilka Preslova. Na eni strani sveče je napis: Prezident T. G. M. — mesto Kamnik, na drugi pa: Na hrob svému tatičkovi T. G. M. Čehoslovaci Kamnik — Jugosl.

Takoj vrnite srečke Prosvetnega društva v Pečarovcih, če jih že nečete ali ne morete plačati. Do 15. januarja bi radi imeli vse srečke plačane ali vrnjene. Bodite tako pošteni. V soboto bomo objavili izrečane številke.

Zadnja pot Praznikove matere

Rečica ob Savinji, 10. jan.

Dolgo dobo je gospodarila na prijaznem Praznikovem posestvu v Nizki pri Rečici rajna Jeraj Marija, roj. Petrin. Sedaj pa se je praznikova mati za vedno poslovila s svojega prijaznega doma. V življenju ji ni bilo postlano z rožicami. Pred 24 leti ji je umrl mož in ostala je sama s svojimi otroki. Toda ni klonila. Bila je delavna in verna gospodinja, ki je trdno zaupala v Boga. In s pomočjo božjo ter svojo moško energijo je dosegla, da je ohranila dom, doštudirala svoje otroke, tako da je danes sin Jože bogoslovni profesor v Mariboru, sin France svoj kurat, najmlajša hčerka Fanika pa učiteljica. Tudi ostale otroke je dobro preskrbela. Sedaj na stara leta je bila pač najbolj srečna tedaj, kadar so se ob praznikih zbrali na domu vsi njeni otroci. Kako je bila rajna spoštovana, je pokazal pogreb. Od doma do Rečice se je nabralo do 800 pogrebcev od blizu in daleč. Na zadnji poti jo je spremljala tudi domača gasilica četa z zastavo, veliko število članic Marijine družbe krščanskih mater z zastavo ter 14 duhovnikov. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik Požar, ki ji je govoril ob grobu v slovo in se zahvalil v imenu rajne za častno zadnje spremlstvo.

Zadnji dnevi njenega življenja so bili polni trpljenja. Pa kljub temu je vdana v božjo voljo prenašala bolečine, ker je vedela in bila trdno prepričana, da se vse to godi po volji Onega, kateremu je vse življenje zvesto služila.

Počivajte v Bogu, Praznikova mama!

BOUVIER
VINO V SODČKIH
GORNJA RADGONA

Okružnost roparja Sovilja

V Brezlik Laminec pri Bosanski Gradiški so orožniki pripeljali večkratnega morilca in roparja Georgija Sovilja ter njegovega glavnega sokrivca, Gjura Veseliča iz Velike Gorice pri Zagrebu. V Laminah se je kakor po navadi zbralo ogromno prebivalstva. Sovilj je bil trdno uklenjen. Kmetje so prosili orožnike, da bi se smeli pogovoriti z morilecem. Najstarejši vaščan je stopil h Georgiju za mlec na vprašanje: »Kaj si znorel h G. Veseliču, kaj nimaš sree, da si mogel pobiti tako veliko družino.« Georgije se je nasmešnil in odgovoril: »Kako dolgo me boste še tako vpraševali? Pobit sem jih, pa mir. Ze stotič vam povem, pobit sem jih, ker ne verujem v Boga.« Neki kmet ga je vprašal: »Kako da ne veruješ v Boga?« Sovilj je odgovoril: »Če bi vi odšli peš iz Gradiške v Zagreb in živeli v Zagrebu nekaj časa, bodite prepričani, da tudi vi ne bi verovali v Boga. So pa to moje zasebne zadeve.«

Pri konfrontaciji med Soviljem in Gjurom Veseličem je prišlo do razburljivih prizorov, ker Sovilj še dalje trdi, da ga je k zločinu nagovoril Veselič. Veselič pa zasnika, da bi splot kaj sodeloval pri tem zločinu. Vendar je tudi Veseličeva krivda dokazana. Sovilja in Veseliča so morali z avtomobilom ponoči prepeljati v Banjaluko, ker bi ju sicer razburjeno prebivalstvo do smrti preteptalo.

mu vsteje preiskovalni zapor. Obdolženec je kazen brez pomisleka sprejel. Kdor mu je pogledal naravnost v oči, je lahko videl, kako je v njih nekaj zalesketalo kot tiha, prikrita radost, da bo vsaj nekaj časa spet preiskrbljen in zavarovan pred gladom, mrazom in grenkim brezdeljem...

Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Pompe, senatu je predsedoval a. o. s. g. Ivan Brelih, vo-tanta sta bila sodnika Franc Gorečan in Lederhas

Drobne novice

Koledar

Sreda, 12. januarja: Alfred, opat; Arkadij, mučenec, Ernest, škof.
Četrtek, 13. januarja: Veronika, Mil., devica; Jutta.

Novi grobovi

Na Jesenicah je mirno v Gospodu zaspala gospa Ana Zvezda. Pokopali jo bodo v četrtek ob pol 4 popoldne na jeseniškem pokopališču.
V St. Vidu nad Ljubljano je v starosti 62 let umrl gospod Anton Kremžar, strojni podjetnik in posestnik. Pogreb bo v četrtek ob 9 popoldne. Naj jim sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Poroka. V starodavni cerkvi pri Gospej eveti na Koroskem sta se poročila g. Lužnik France, učitelj v Gor. Lendavi in gđ. Ivanka Zgankova, učiteljica istotam. Mlademu učiteljkemu paru želimo vso srečo in blagoslova.

Upokojen je Ivan Koman, arhivar katastrske uprave v Radovljici.

Za učitelje oz. učiteljice so postavljeni bivši učitelji oz. učiteljice iz Italije: Evalija Kemperle v Makolah, Franc Baht v Pobrežju in Antonija Terpin v Dol. Lendavi.

Fine tkanine

ne preneso pranja z jedkimi sredstvi. Zato uporabljajte

PERION

ki pere blago, izdatno in snežnobelo. — Prav po cenici je ta naš domači, slovenski izdelek.

Državni strokovni izpiti za stalne veroučitelje se bodo pričeli na državnem učiteljskem v Ljubljani dne 28. marca 1938. Kandidati naj se javijo ta dan ob pol osmih v ravnateljevi pisarni. Veroučitelji, ki imajo dve leti pripravniške službe, naj vložijo prošnje, naslovljene na državni izpraševalni odbor za usposobljenost veroučiteljskih kandidatov za stalne veroučitelje ljudskih šol v Ljubljani preko pristojne verske oblasti do 10. februarja t. l. Prošnje je treba kolkovati z 20 din. Priiloži je treba opis življenja, izpričevalo o dovršenem bogoslovju v izvirniku, državljansko izkaznico in izvod iz uslužbenškega lista. Opis življenja mora biti kolkovan s 4 din. Vsak prosilec naj takoj, ko vloži prošnjo, o tem z dopisnico obvesti tudi ravnateljsvo državnega učiteljskega v Ljubljani.

Banski svet primorske banovine. Ban primorske banovine g. Jablanovič je sklical za 7. februarja banški svet na redno zasedanje. Na dnevnem redu je obravnavna proračuna za leto 1938-39 ter slučajnosti. Proračun primorske banovine za to leto sicer še ni gotov, domnevajo pa da bo znašal okoli 60.000.000 din. Prejšnje leto je znašal skupno z dodatki in z državno dotacijo 48.954.000 din.

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi **Sanoped**. — Varuje obutev in perilo. Zahteva je v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ, Ljubljana. Krekov trg. (Reg. unil. nar. zdr. 31.316)

Službene novice z dne 10. januarja prinašajo upravni poslovnik državnega imetja Belje.

Vreme. Evropa: Nad vso Evropo vlada depresivno stanje z več eredišč. Hladno vreme s temperaturo —6 stopinj prevladuje nad srednjo Evropo in na vzhodnem delu balkanskega polotoka. V zapad. in južni Evropi se niha temperatura okoli +4. Oblačno je nad vso Evropo. Sneg v Nemčiji in Rusiji, dež v zapadnih krajih Evrope. — Jugoslavija: Oblačno z malo dežja je bilo na vzhodni polovici. Razvedrilo se je na zapadni polovici, kjer so bile jutranje megle, posebno po dolinah Save in Drave. Temperatura je porasla na vzhodni polovici, a padla v zapadnih krajih. Minimalna temperatura Zaječar —10 stop., maksimalna Meteljar +14. — Napoved za danes: Malo razvedritve, a večinoma oblačno v vsej kraljevini. Jutranja megle po dolinah in kotlinah. Malo dežja in snega bo najbrže v zahodnih krajih.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35

Most čez Poljanščico. Na banovinski cesti Skofja Loka—Medvede na km 9,700, kjer ta cesta prekoraci Poljanščico, so lani spomladaj začeli graditi nov železnobetonski most, katerega je podjetje »Slograd« v glavnem dovršilo. Dograjena sta podporni zidova ob obeh bregovih, ki stoji na pilonih in segata 4 m pod vodno gladino. Na njih sloni tridenen lok, ki ima 33 m razpetine. Na lok se v sredi naslanja železnobetonska plošča, ki bo nosila ves promet. Most je širok 5,50 m, od tega je 4 m pol metra cestnišča in na vsaki strani po 50 cm trotoarja. Ograja bo zelo lična. Cestnišče mostu bo tlakovano z drobnimi granitnimi kockami, katere bodo zalite z asfaltom. Most stoji za široko mostu nižje od starega, zato bo tudi na obeh straneh prelozena cesta in ker je novi most za 1,30 m višji od prejšnjega, bo cesta tudi dvignjena, tako da med mlekarno in Pušalskim gradom ne bo več vzpetine. Most se preloži čisto bo veljal 559.044 din, od te vsote nosi banska uprava 50%, cestni odbor v Skofji Loki pa 50%.

Organizacija banovinskih zdravnikov ima občni zbor v nedeljo, 16. jan. 1938, ob 14 v hotelu Strudel, Ljubljana.

Razpisana je služba zdravnika, uradniškega pripravnika, v banovini, bolnišnici v Slovenjem Gradcu. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejeme v državno, odnosno banovinsko službo v smislu § 3 zakona o uradnih ter zdravniško pripravljeno dobo. Prošnje naj se vložijo pri kralji. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 22. januarja 1938.

Davne knjžice. One, ki plačujejo uslužbenški davek s taksnimi markicami, opozarjamo, da se dobe te davne knjžice v Jugoslovanski knjžarni v Ljubljani. Cena za komad 2 din. Ti knjžice za plačevanje bednostnega fonda ter uslužbenškega davka, to je veliki in mali format ima tudi v zalogi imenovana knjžarna.

Gosta meglja na Jadranu. V Dalmaciji je zadnje dni mraz popolnoma popustil. Prišel je padati droben dež, ki je raztopil led ob morski obali in po močvirjih. Nad Primorjem je nastala gosta

megla, ki ovira redni parniški promet. Parnik »Bosna«, ki vozi na progi Sušak—Kotor, je imel zaradi megle 4 ure zamude. V Šibeniku je v ponedeljek bila temperatura —10° nad ničlo.

Otrok zgorel. Iz Sarajeva poročajo, da se je v bližini vasi Čičkovo smrtno ponesrečil 5letni deček Alija Čičak, ki se je grel pri peči. Deček je nenkrat padel v peč ter zgorel.

Potres v Mostarju. V Mostarju so v ponedeljek občutili hud potresni sunek.

Nov most čez Tiso. Čez reko Tiso bodo pri kraju Zablju letos zgradili nov most. Priprave za ta most so že končane. Dne 17. t. m. bodo na banatski strani pri Elimiru razstili potrebno zemljišče za cesto in za temelje novega mostu, naslednjega dne pa bodo razstili v enake namene zemljišče na drugi strani Tise v Bački, na kar takoj prične z gradnjo mostu.

Obsojen zaradi uboja. Okrožno sodišče na Sušaku je obsodilo na 10 let ječe delavca Gjura Delača, ki je povzročil dne 12. decembra 1937 znani krvavi spopad v Zgornji Vežici ter pri tem zabodel do smrti Franja Matkoviča, dva njegova prijatelja pa nevarno ranil. Delač se je zagovarjal s pijanostjo, kar mu pa ni pomagalo.

Ropar Bikanac na begu ubit. Blizu Bjelovara je bil na begu ubit nevarni ropar Stevan Bikanac, doma iz Zlatarskega okraja. Bikanac je decembra meseca umoril staro Bako Jakčičovo ter ji odnesel 30.000 din. Osumljen je bil tudi raznih drugih zločinov, zlasti pa roba orožja. Orožnikom je rekel, da bo pokazal hiše, kam je prodal pokradeno orožje. Peljal jih je v vasi, pri tem pa je izkoristil priliko ter skočil v gozd. Orožniki so za njim streljali ter ga na mestu ubili. Trije Bikančevi sokrivci pa so na varnem v zaporu.

Poštne nabiralnike je plenil. Policija v Bjelovaru je prišla nekega 17 letnega dečka, ki je odpiral poštne nabiralnike ter kradel s pisem znamke. V njegovem stanovanju je policija našla mnogo ukradenih pisem. Deček je bil poprej vajenec ter ga je mojster zaradi tatvine odpustil.

Jugoslovanska knjžarna v Ljubljani

8. venček slovenskih narodnih pesmi, za mešani zbor priredil A. Grum. Samozaložba. Cena 10 din. Grum je postal plodovit in popularen skladatelj, tako na cerkvenoglasbenem kakor na posvetnem glasbenem polju. Njegove skladbe naši zbori radi proizvajajo. Sedaj je izdal že 8. venček naših narodnih in znanih pesmi v lepi in lahki harmonizaciji. Venček obstoji iz 9 narodnih napevov. Pesmi se gibljejo od C do D-dura in zopet nazaj od E v C-dur. Ta venček še posebno pozdravljamo in želimo, da bi ti napevi prepodili vse dosedaj neokusne narodne pesmi, mislimo tu zlasti še besedilo. Ako se ob nedeljah zvečer pelješ z vlakom, nudi se ti žalostna slika izletnikov, ki pojo umazane in nedostojne narodne pesmi, kakor da bi brez klanja ne šlo. Ali je to naša lepa slovenska narodna pesem, na katero smo Slovenci — pevski narod — tako ponosni? Proč s tako umazanostjo! Na nje mesto naj stopi res lepa in dostojna narodna popevka. Saj jih imamo brez števila. Pričujoči venček nam nudi zares lepe narodne pesmi po napevih in besedilu. Naša lepa pesem naj zapre za vedno duri nedostojni pesmi. Pevska družba pa bi z gojitvijo narodne pesmi vršila misijonsko delo in preprečila vstop nedostojnih pesmi v pošteno družbo. Venček, ki ga prav toplo priporočamo, se dobi tudi v Jugoslovanski knjžarni v Ljubljani.

Liubljana

dne 12. januarja 1938.

Gledališče

Drama. Sreda, 12. jan.: Gospodična Julija. Snubač. Red A. — Četrtek, 13. jan.: Beraška opera. Red B.

Opera. Sreda, 12. jan.: Ančka. Red Sreda. — Četrtek, 13. jan.: Linda di Chamounix. Red Četrtek.

Prireditve in zabave

Prosveta na Kodeljevem prireditve v nedeljo 16. t. m. 2 šoligri, in sicer: enodejanko »Tri nečakinje« in tridejanko »Visoki obiski«. Prireditve bo v novi gledališki dvorani Banovinskega vzgojevališča na Selu s pričetkom ob 5 popoldne.

Predavanja

Prosvetno društvo Trnovo. »V Lurd in na Pireneje« je naslov predavanju, ki ga bo imel g. prof. Janko Mlakar na šestem prosvetnem večeru drvi ob 8 v društvenem domu. Vstopnina: sedeži din 2, stojšča din 1.

Prosvetno društvo Sv. Krištof: v četrtek, dne 13. jan. 1938 je ob osemih v društveni dvorani predavanje: V deželi polnočnega sonca. Predava pri ljubljani predavatelj prof. Mlakar.

Društvo rokodelskih mojstrov vabi vse svoje člane, kakor tudi druge obrtnike in rokodelce, da se udeležijo drvi ob 8 predavanja v Rokodelskem domu. Komenskega ulica 12. Predaval bo g. Ogrin o davčnih zadevah. Vstop je prost.

Obrtna zveza v Ljubljani poziva vse svoje člane, da se drvi ob 8 udeležijo predavanja v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, ki ga priredit Društvo rokodelskih mojstrov. Predaval bo podpredsednik TOI g. Ivan Ogrin. Vstop je prost. Ljudska univerza v Ljubljani. Drvi bo predaval prof. Albin Zalaznik o Problemu življenja z vidika evdaionizma. Predavanje se bo vršilo v mali dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu. Pričetek ob 20, vstop prost.

Sestanki

Izredni občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba bo drvi ob 8 v »Zvezdic«.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drvi točno ob 20 (brez četrti) svoj prvi redni sestanek v novem letu, v prostorih samostana, Zrinjskega c. 9. Toplo vabljeni tovariši novinci! Prefekt.

Akadska kongregacija pri oo. frančiškanih, bo imela danes ob 8 v samostanski kapeli svoj redni članski sestanek. Tovariši udeležite se sestanka vsi in točno. Novinci so iskreno vabljeni. Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Češka pisateljica v Ljubljani. Češka književnica, pesnik Hora in romanopisec Novy, sta se včeraj v spremstvu g. dr. Tineta Debeljaka poklonila banu g. dr. Natlačenu kot predstav-

obisk potrjuje, da je glasbeni velefilm

Beli jorgovan

zadivil vso Ljubljano!

Višek filmske tehnike, režije in razkošja.

Predstave danes ob 16., 19. in 21.15. uri

Elitni kino MATICA

Telefon 21-24

Samo še par dni!

niku slovenskega javnega življenja. Nato sta v spremstvu konzula g. Minovskega, gg. pesnika O. Zupančiča, režiserja B. Krefta ter urednikov Dr. T. Debeljaka in B. Borka ponesla lep venec z rdečimi naglji na grob pisatelja Ivana Cankarja ter se s tem na najlepši način poklonila slovenski pripovedni umetnosti. Po kosilu pri dr. E. Staretu sta bila gosta jugoslovanskega časnikarskega združenja, ki jima je kot redni članoma bratskega češkega združenja pridelilo v prisrčnem tonu južno v družbi njihovih stanovskih tovarišev. Sinoči sta imela v drami svoj literarni večer, nakar sta bila gosta slovenskega PEN-kluba.

Dva odlična francoska gosta v Ljubljani. Včeraj zjutraj sta dospela v Ljubljano dva odlična francoska umetnika, in sicer kipar Castel Gaston ter arh. Maunier, ki je predsednik francoskih bojevnikov na vzhodnih frontah (Poilus d'Orient). Ob 11 sta se poklonila gospodu banu, kateremu ju je predstavil tukajšnji konzul gospod Remerand. Nato sta oba francoska umetnika obiskala Francoski institut, Narodno galerijo, Narodni muzej ter druge prosvetne ustanove v Ljubljani. Zvečer sta odpotovala proti Zagrebu.

Kje domuje beda. V članku pod tem naslovom v »Slovenec« z dne 11. januarja, med drugim dopisnik opisuje bedo v »Sibiriji«, ki se nahaja v trnovski župniji. Ker je v tem članku navedena pritožba, da teh revežev nihče ne obiskuje in ker je tam navedeno, da dobivajo ti reveži le redko kdaj kako podporo in je dalje navedeno, da so za božič dobili podporo deloma od socialnega urada na magistratu, deloma od socialnega urada na magistratu, deloma od Rdečega križa, nikjer pa ni navedena Vincencijeva in Elizabetina konferenca za trnovsko župnijo in to vzbuja sum, kot da bi ta konferenca ne delovala in skrbela za reveže. Vam k temu članku navedena konferenca pošilja sledeče pojasnilo: 1. Za božič je Vincencijeva in Elizabetina konferenca dala tem revežem v obleki, živilih in podporah 16.850 din in sicer v živilih za 4500 din, v obleki za 8065 din, čevljev za 2800 din, drugo v darovih. 2. Med letom za živila čez 30.000 din, za dnevno zavetje 6000 din. 3. Vincencijeva in Elizabetina konferenca je večkrat po svojih odbornikih, zlasti predsedniku osebno obiskala te reveže, sicer pa so jih tedensko obiskovali bogoslovci s podporami.

Tradicionalno rusko silvestrovanje bo 13. januarja v vseh prostorih emonske kleti. Začetek ob 9. Pester program in dobra zabava. Vstop samo proti vabilu. Čisti dobiček prireditve je namenjen skladu za podporo ruskih brezposelnih. Združenje ruskih intelektualnih in manualnih delavcev v Ljubljani.

Kongregacija za gospe pri Sv. Jožefu se udeležijo danes, 12. t. m., pogreba umrle sestre g. Ange Tomažin, ki bo ob 2 popoldne iz splošne bolnišnice. Pridite vse!

Ljudsko predvajanje zvočnega filma »Malajska džungla«. V okviru prireditve Prirodoslovnega društva v Ljubljani se predvaja v četrtek, 13. januarja in v petek, 14. januarja ob pol 15 ter v nedeljo, 16. januarja ob pol 11 v dvorani Delavske zbornice poučen poljudno-znanstveni prirodoslovni film iz življenja tropične džungle. Da omogočimo ogled filma vsakomur, se cene samo 2, 4 in 6 din.

Ljubljanski športni klub sporoča svojim članom, da je redni občni zbor preložen na torek, dne 25. t. m. ob 20, v posebni sobi gosline Činkole, z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Dar mestnim revežem. Namesto venca na grob pokojne gospe Helene Bleiweis-Trsteniške sta nakazala g. inž. Anton Rudež in njegova ga. soproga Elzi Rudež mestnemu socialnemu uradu 200 din za mestne reveže. Mestno poglavarstvo se darovalcema za plemeniti dar toplo zahvaljuje.

Zaprta cesta. Mestno poglavarstvo sporoča, da bo Gajeva ulica v dolžini med Tyrsevo in Beethovno ulico zaradi naprave prekopa v četrtek in petek, dne 13. in 14. t. m., za vozni promet zaprta.

Maribor

Izgon avstrijskih državljanov. Veliko pozornost je vzbudil v Mariboru izgon nekaterih avstrijskih državljanov, ki so stalno živeli v Mariboru in okolici. Po večini so bili to pripadniki plemstva, ki se ni moglo živeti v nove razmere. Vsi izgnani so morali našo državo zapustiti, kar je vzbudilo v Avstriji razne odmeve ter zaradi tega avstrijsko časopisje našo državo ostro napada. Izgon pa je bil povsem upravičen ter so izgnanci še lahko veseli, da se jim ni kaj hujskega zgodilo. Če bi počenjali take zadeve v hitlerjevski Nemčiji, bi jim odletela glava brez pardona. V naših krajih so namreč razvijali hudo legitimistično agitacijo za Habsburžane ter so zagotavljali svojim somišljenikom, da bo potem mogoče naše slovenske kraje mnogo lažje odcepiti od Jugoslavije, če bo na avstrijskem prestolu sedel Oto. Imeli so svojo organizacijo »Vaterländische Front Marburg«, ki se je v svojih dopisih posluževala posebne štampiljke. Voditeljica tega pokreta je bila znana lastnica graščine Hompoš v Hočah, baronica Pachet. Kakor smo obveščeni, preiskava se ni zaključila ter bodo izgnani še nekateri drugi avstrijski državljani, ki so se v omenjeni legitimistični organizaciji udeležovali.

Mestanske obrtnikov. Poslovalnica Obrtnopospeševalnega zavoda Zbornice za TOI v Mariboru sklicuje v petek, dne 21. t. m. ob 20 v restavraciji Narodnega doma sestanek obrtnikov, na katerem bo znani naš zgodovinar g. Franjo Baš predaval o vlogi obrtništva v zgodovini Maribora. Gospodarski krogi, ki se zanimajo za razvoj obrtništva od davnih časov do danes, se na to prireditve posebno opozarjajo.

Popisovanje leta 1920 rojenih vojaških obveznikov. Vsi v Mariboru stanujoči mladeniči rojenega letnika 1920, brez ozira na kraj njihovega domovinstva (pristojnosti), se morajo v teku meseca januarja zaradi vpisa v seznam vojaških obveznikov zglasti med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu št. 111 in prinesiti s seboj krstni in domovinski list. One, leta 1920 rojene in v Maribor pristojne mladeniče, ki žive izven Maribora, so dolžni prijaviti za vpis v vojaško evidenco njihovi v Mariboru stanujoči starši ali sorodniki. Za neprijavljene so omenjeni, oziroma njihovi starši odgovorni po določilih vojaškega zakona.

Kje je mladina organizirana? Iz vrst staršev smo prejeli vesti, da se nekateri gg. učitelji v

šolah zelo zanimajo, kje je šolska mladina organizirana. Zlasti jih zanima neka organizacija, ki nekaterim očitno ni po volji. Starši smatrajo pač za svojo pravico, da vpišejo svoje otroke v tiste organizacije, ki jih smatrajo za najboljše, ne pa v organizacije, ki bi bile po volji nekaterim nastavnikom.

Nevarna španska. V Mariboru se je zopet pojavila »španska«. Število bolnikov se od dne do dne množi. Letos je »španska« precej nevarna, ker se ji rada pridruži pljučnica ter je zahtevala že nekaj smrtnih žrtev.

Smrtna kosa. Ob bregu št. 2 je umrl zastopnik Kletarske zadruge Ignac Inkret, star 66 let. — V bolnišnici je umrla zasebnica Veronika Zidanšek, stara 61 let. Naj počiva v miru!

Kako je kosila smrt v Mariboru. Lansko leto je umrlo v Mariboru 812 oseb, od tega v splošni bolnišnici 149. Med umrlimi je bilo 326 moških, 346 žensk, 66 dečkov in 47 deklic, 19 vojakov ter 8 kaznjencev. Prostovoljno se je ložilo od življenja 15 ljudi, in sicer 10 moških in 5 žensk.

ZABAVNI VEČER

Priridi ob prosti vstopnini pevski zbor pekovskih mojstrov v soboto, dne 15. januarja v Gambrinovi dvorani. Spored nudi petje v zboru, soli, komične prizore in ribolov src. Igra salonski orkester. — Začetek ob 20. Prijatelji solidne zabave dobrodošli!

Velika frekvenca v sodnih zaporih. Za sivilim zidovjem jetnišnice Okrožnega sodišča v Sodni ulici je bilo v lanskem letu izredno živahno. »Hotel Hohnje«, kakor nazivajo jetnišnico Mariborčani po njem popularnem ravnatelju g. Hohnjeu, je ostalo ob zaključku leta 1936 275 jetnikov, tekom leta 1937, pa je prišlo v zapore še 1950 oseb, skupno je tedaj v lanskem letu bivalo v teh prostorih 2225 ljudi. Lani je jetnišnica dosegla glede svoje frekvence rekord ter je posekala celo živahno leto 1936. Konec leta 1937, so ostale v zaporu še 303 osebe. Preiskovancev in priporikov je bilo lani 1006, obsojencev pa 1220. Največ obsojencev je sedelo zaradi tatvine. Mladolletnikov (17. do 21. leta) je bilo 99, mlajših mladolletnikov (od 14. do 17. leta) pa v ločenih prostorih 25 dečkov in 7 deklic; eden od teh mladolletnikov je sedel zaradi umora! Ostali pa zaradi tatvine. V moško kaznilnico je bilo oddanih 84 obsojencev, ki so bili skupno obsojeni na 299 let in 7 mesecev ječe, 5 pa jih je bilo obsojenih na do smrtne ročice, 2 obsojenki sta bili poslani v Begunje. Poseben oddelek imajo v jetnišnici za tihotape, ki odsedajo od carskih oblasti prisojene kazni. Vseh tihotapev so imeli lani zaprtih 120, konec leta jih je ostalo v zaporu še 20. Amnestija je prijetno presenetila 149 jetnikov, ki so bili izpuščeni na svobodo. Za oskrbo zapornikov je uprava jetnišnice porabila 664.688 din. Kaznovanje zakrknjenih grešnikov etane državo veliko denarja.

Občni zbor SSK Maratona bo v četrtek dne 20. januarja ob 20 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Članstvo se opozarja, da poravna članarino, ker sicer nima na občnem zboru glasovalne pravice.

Gledališče

Sreda, 12. januarja: Zaprti.
Četrtek, 13. januarja: Ob 20: »Cvrček za pečjo«, Red C.

Celje

Sestanek Apologetičnega krožka. Drvi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici redni skupni sestanek Dekliškega krožka. Na sporedu je nadaljevanje predavanja na zadnjem sestanku »Dekliška osebnost«.

Prva francoska prireditve v mestnem gledališču. Jutri, v četrtek ob 8 zvečer bodo uprizorili osmošolci in osmošolke celjske državne realne gimnazije pod okriljem Francoskega krožka v mestnem gledališču v francoskem jeziku veseloigro »Ces dames aux chapeaux verts«, ki jo je priredil Albert Acremant. Igro režira g. prof. dr. Karel Zelenik. Prijatelji francoskega jezika vljudno vabljeni!

Seja Vincencijeve konference bo drvi ob pol 8.

KINO METROPOL

Danes zadnjikrat ob 18.15 in 20.30 sijajna komedija »GOSPOD PODNAJEMNIK«

(»Besuch am Abend«). — Kot dodatni spored: »Letošnji manevri ob Kolpi«

Sestanek Fantovskega odseka. Drvi ob pol 8 bo v Domu skupni fantovski sestanek. Pridite polnoštevilni! Na sestanku bosta dve zelo zanimivi predavanji.

Skrhana logika. Najboljši dokaz, da je »Nova doba«, ki nas je v zadnji številki napadla, »na pravem potu«, je menda njeno jadikovanje v predzadnji številki, jadikovanje namreč za strnjene nacionalnimi vrstami na deželi. Takoj v naslednji številki pa veselo ugotavlja številne prijetelje med deželani. To so sami dobri dokazi, kajpada, brez vsake skrhane logike. Da se je pa popravila (menda) v vsebinsko in v kvaliteto papirja, pa kaže v tem, ko nam očita, da se v naših cerkvah uganja politika. V tem očitku sicer nima prav, kot smo ji že to dokazali, prav pa ima, če se hoče poboljšati in se boriti proti politiki. Kajne, Novodobci, namesto, da nas napadate in udrihate po naših duhovnikih in cerkvah, namesto da polnite svoje rubrike z vedno večjim sovratvom in prezirom do vsega, kar je nam drago, bi bilo boljše, da bi se borili z roko v roki proti vsem, ki so zatajili svoj rod in zemljo, ki jih redi. Borba za vero in narodne svetlinje ni politika! Če pa istovetite to s politikom, potem vam radi verjamemo, da so marsikateri »nacionalne« ustanove, osebnosti in društva izvenstrankarska, nepolitična. Zalostno, da znajo nekateri tako čudno zavijati pojme.

KINO UNION

Samo danes ob 18.30 in 20.30 si lahko ogledate prekrasen film

»VEST CLOVESTVA«

Življenje Emila Zola

V glavni vlogi Emila Zola — Paul Muni

Pogajanja z Italijo

Ves naš gospodarski svet čaka z največjo napečenostjo sestanka italijansko-jugoslovanskega mešanega odbora, ki se sestane dne 12. t. m. v Belgradu. Za to zasedanje je pripravljena že dosti gradiva, pa tudi mnogo vprašanj čaka rešitve. Posebej glede plačilnega prometa je stanje postalo za nas težavno. Kajti naš aktivni saldo v novem kliringu je narasel že nad 51.5 milij. lir in kaže se nadalje nagibnost k utraščanju, v kolikor ga ustavitve izvoza zadnje dni ni zmanjšala. Naši izvozniki morajo čakati na plačila iz Italije že dobra dva meseca, kar postaja zelo nevarno. Dobro je, da je medtem prišla vest, po kateri je Italija pripravljena uvesti garancijo za stalnost tečaja v kliringu z našo državo. Glede samega plačilnega prometa je značilna vrnitev viceguvernerja naše Narodne banke g. dr. Ive Belina, ki je bil nekaj

dni v Rimu, kjer je pripravil teren za rešitev tekočih klirinskih vprašanj. Italijansko delegacijo, ki je že odpotovala v Belgrad, vodita dr. Masi in dr. Agostino. V petek, dne 14. januarja 1938 pa pride v Belgrad tudi minister Gianini, glavni ravnatelj Zavoda za plačila v inozemstvu. Našo delegacijo tvorijo: na čelu je Milivoj Pilja, pomočnik ministra zunanjih zadev, drugi delegati so pa naslednji: dr. Sava Obradović, dr. Milutin Petrovič, dr. Ivo Belin, dr. Milan Lazarevič, Jovan Radulović in inž. M. Manojlovič.

Kliring z Italijo. Narodna banka je dne 10. t. m. izplačala v novem italijanskem kliringu št. 9784 z dne 2. novembra 1937.

Povečanje izplačil pri Ljubljanski kred. banki

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani nanašajo, da bo izplačevala poenostili s 1. januarjem 1938 stara dobroimetja pri njej, kakor sledi: 1. Vsem starim vlagateljem na tekoče račune in vložne knjižice dospele obresti za čas od 1. julija do 31. decembra 1937. 2. Vse stare vloge na tekoče račune in vložne knjižice do 10.000 din po stanju 26. maja 1932. Po 31. marcu 1938 nedvignjene obresti in vloge do 10.000 din se prenesejo na nove, vsak čas razpoložljive račune.

Vestnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

V zvezi z reorganizacijo obveščevalne službe je začel dne 10. t. m. izdajati Zavod za pospeševanje zunanje trgovine svoje dnevno poročilo. Dobili smo prvo številko tega vestnika, ki obsega 5 strani (redno to obsega 4 strani). Prva številka prinaša tečajnico belgrajske borze, tečaje tujih borz, stanje Narodne banke in kliringu, poročila z blagovnih tržišč, novice o izvozu in trgovini važnih proizvodov, povpraševanje za naše blago ter številne kratke gospodarske vesti iz države in inozemstva. Dnevni bulletin stane letno 500 din. Obenem pa bo dosedanj teden Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine postal mesečnik.

TEL. 27-30. **STUJICA**

Predvaja veselo in zabavno robinzonado

Peter v snegu

z malo priljubljeno Traudi Stark
Danes poslednjič

Predstave od 6.19. in 21.12.1937

Tečaj valut na drž. železnice. Od 1. januarja 1938 dalje veljajo na naših železnicah naslednji tečaji: hol. goldinar 24.15, nemška marka 17.55, švic. frank 10.10, zlati frank 14.50, madžarski pengő 12.90, avstrijski šiling 8.50, poljski zlat 8.25, ital. lira 2.38, franc. frank 1.52, češka krona 1.55, belg. frank 1.50, bolg. lev 0.52, rom. lej 0.35, grška dragma 0.42 din.

Izvoz prašičev in masti v Nemčijo. Na podlagi dubrovnškega sporazuma je izvršena razdelitev kontingentov za izvoz prašičev in masti v Nemčijo za dobo januar-april. V tej dobi bo naša država izvozila v Nemčijo 35.000 prašičev, in sicer 15.000 zaklanih ter 20.000 živih. Lani smo v istem času izvozili v Nemčijo 10.000 zaklanih in 10.000 živih prašičev. Tudi je dosežen sporazum, po katerem bomo izvozili od januarja do aprila 300 vag. masti, kar pomeni z istim časom lanskega leta povečanje za 10 vagonov.

Izvoz lesa v Nemčijo. Poročali smo že, da je popolnoma zastal naš izvoz lesa v Nemčijo. Sedaj pa poročajo iz Belgrada, da je dosežen sporazum o izvozu našega lesa v Nemčijo in znaša kontingent za I. četrtletje 1938 3.25 milij. mark. Količine kontingenta so naslednje: hrastov okrogli les 1000 ton, trdi okrogli les 1250 ton, hrastov rezan les 7500 ton, mehak rezan les 15.000 ton, trdi rezan les 2250, hrastove deke 500 in upognjen les 375 ton.

Produkcija sladkorja v naši državi je ocenjena po mednarodnem združenju za sladkorno statistiko na 38.000 ton, dočim je znašala produkcija v kampanji 1936-1937 101.000 ton. To je največji padec produkcije med vsemi evropskimi državami in če ne bi bilo starih zalog, ne bi naša država izhajala s to produkcijo. Evropsko produkcijo ceni omenjeno društvo v tekoči kampanji na 5,673.000

ton v primeri s 5,849.000 tonami v pretekli kampanji.

Nabava 10 lokomotiv za ozki tir. Glavno ravnateljstvo drž. železnice v Belgradu razpisuje za 21. januar licitacijo za nabavo 10 lokomotiv za ozki tir 0.76 m.

Ameriške velebanke, 6 po številu, izkazujejo od 1933 na 1936 prirastek vlog od 4.724 na 7.794, lani pa so vloge padle na 7.171 milij. dolarjev. Edino pri Bank of America v San Franciscu so se vloge lani zvišale od 1.299 na 1.357 milij. dolarjev. Zmanjšanje vlog je pripisovati odtoku inozemskega denarja iz velikih bank v male zavode, tudi v provinci. Banke so nadalje zmanjšale svoje zaklade drž. papirjev, v manjši meri pa so se zmanjšali dolžniki.

Borza

Dne 12. januarja 1938.

Denar

Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20-238.80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8.55-8.65, dočim je v Zagrebu popustil na 8.51-8.61, v Belgradu pa na 8.5143-8.6143.

Grški bouni so beležili v Zagrebu 28.15-28.85, v Belgradu 28.05-28.75.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.90 do 14.10, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo februarja 13.90-14.10, za sredo marca 13.96 do 14.16, za konec marca 13.925-14.125, za konec aprila 13.98-14.18.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 1.643.648 din, v Belgradu 8.151.000 din. Efektni promet je bil v Zagrebu slab, dočim je v Belgradu znašal 525.000 din.

Ljubljana - tečaj s primom

Amsterdam 100 h. gold.	2398.65-2413.25
Berlin 100 mark	1738.52-1747.40
Bruselj 100 belg.	730.94-736.00
Curih 100 frankov	996.45-1003.52
Lond 100 funt	215.03-217.08
Newyork 100 dolarjev	4272.26-4308.57
Pariz 100 frankov	145.77-147.20
Praga 100 kron	151.93-152.04
Trst 100 lir	225.64-228.73

Curih. Belgrad 10, Pariz 14.6475, London 21.6075, Newyork 431.875, Bruselj 73.35, Milan 22.72, Amsterdam 240.575, Berlin 174.05, Dunaj 80.95-81.55, Stockholm 111.40, Oslo 108.60, Kopenhagen 96.475, Praga 15.15, Varšava 3.20, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 8.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.55, Buenos Aires 126.5.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. posojilo 96.50-99.50, 4% agrarni 54.50-57, vojna škoda promptna 430-432, begluške obveznice 80 den., 4% sev. agrarni 51.50-53, 8% Blerovo posojilo 93-94, 7% Blerovo posojilo 85-86, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 bl. — Delnice: Trboveljska 205 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 96 denar, agrarni 55-56.50, vojna škoda promptna 428 denar, za konec januarja in februarja 428 denar, begluške obveznice 79.50-81 (79.50), dalm. agrarni 78.50 denar, 4% sev. agrarni 55 denar, 8% Blerovo posojilo 92.75 denar, 7% Blerovo posojilo 84.75 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 den., 7% stab. posojilo 90 denar. — Delnice: Narodna banka 7550 denar, Priv. agrarna banka 212 denar, Trboveljska 210-220, Gutmann 51 denar. Tov. sladkorja Bečkerek 650 blago, Osij. sladkov. 160-165, Dubrovačka 405 denar, Jadranska plova 405 denar.

Belgrad. Državni papirji: voj. škoda promptna 430.50-431.50 (432, 431.50), za konec februarja

430-430, begluške obveznice 80 blago, dalmatinski agrarni 78-79 (75.79), 4% sev. agrarni 55 denar, 8% Blerovo posojilo 93.50-94, 7% Blerovo posojilo 84.50-85.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 blago (100.50). — Delnice Narodna banka 7650 do 7790 (7650), Priv. agrarna banka 216.50 blago.

Dunaj. Tendencia je bila danes na vseh poljih prijazna. V kulisi so bili tečaji že v začetku dvrti, pa tudi v kasnejšem poteku borze so narasli. Posebno so narasli Steg. Alpine, Salgo in Trboveljska. Tudi v zagradi je večina papirjev beležila tečajne dobičke. Znatneje so narasle montanske in papirne delnice, deloma tudi bančne in kovinske, popustili pa so petrolejski in tekstilni papirji. Zelo nizko je beležila tudi Nova, ki ni notirala že od 14. maja 1937 sem Zaključni tečaji: Donavsko-savsko-jadranska 59.50, avstrijske stavbne srečke iz leta 1926 10.80, delnice: Creditanstalt-Bankverein 281, Graz-Köflach 18, Steg 21.50, Stewag 28, Magnesit 80.50, Trboveljska 25.88, Alpine 39.50, Steyr-Daimler-Puch 213.75, Leykom 63, Semperit 79.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. — Tendencia ustaljena.

Sombor. Pšenica bč. in bč. okol. Sombor 176-178, gor. bč. 178-180, srem. 176-177, slav. 176-178, ban. 171-173, gor. ban. 176-178, bč. ladja kanal 177-179, bč. ladja Begej 176-178, bč. in ban. Tisa šlep 178-180. — Oves, rž in ječmen neizpremenjeno. — Koruza bč. in srem, nova 94-96, bč. nova sušena 113-115, bč. nova in srem. za februar 97-99. — Moka neizpremenjeno. — Otrubi bč. in srem. 98-100. — Fižol neizpremenjeno. — Tendencia stalna. Promet 33 vag.

Živina

Dunajski prašičji sejem 11. januarja. Prignanih je bilo 5947 prašurjev in 4107 špeharjev, skupno 10.054 glav, od tega iz Avstrije 3159, iz inozemstva pa 6895. Sejem je bil prav dober ter so cene večinoma narasle, bile so pa naslednje: špeharji 1.58-1.59, srednjetečki 1.55-1.57, stari 1.50-1.51, kmečki 1.53-1.63, križani 1.55-1.64, prašurji 1.40-1.70 šil, za kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Kranju dne 10. januarja 1938. — Voli I. vrste 6.25 dinarjev za kilogram, voli II. vrste 5.75 din za kg, voli III. vrste 5 din za kg, Telic I. vrste 6.25 din za kg, Telic II. vrste 5.75 din za kg, Telic III. vrste 5 din za kg. Krave I. vrste 5.50 din za kilogram, II. vrste 5 din za kg, III. vrste 4.50 din za kg. Teleta I. vrste 8 din za kg, teleta II. vrste 6 do 7 din za kg. Prašiči, špeharji, hrvaški, 10 din za kg, prašiči, prašurji, 8-9 din za kg. Mladi puiški 7 do 8 tednov stari 105-135 din. Goveje meso I. vrste: prednji del 10 din za kg, zadnji del 12 din za kg. Goveje meso II. vrste: prednji del 8 din za kg, zadnji del 12 din za kg. Goveje meso III. vrste: prednji del 8 din za kg, zadnji del 12 din za kg. Svinjina 16 din za kg. Slanina 20 do 24 din za kg. Svinjska mast 19 din za kg. Čisti med 20 do 26 din za kg. Neoprana volna 22-26 din za kg. Oprana volna 32-36 din za kg. Goveje surove kože 11-14 dinarjev za kg. Svinjske surove kože 8-11 din za kg. Pšenica 250 din za 100 kg. Ječmen 225 din za kg. Rž 225 din za kg. Oves 180 din za kg. Koruza 175 din za kg. Lucerna 1950 din za kg. Seno 75 din za kg. Slama 50 din za kg. Jabolka I. vrste 500 dinarjev za kg, II. vrste 400 din za kg, III. vrste 275 din za kg. Pšenična moka 350 din za kg. Koruzna moka 300 din za kg. Ržena moka 325 din za kg. Ajkova moka 425 din za kg. Koruzni zdrob 350 din za kg.

Poročilo o trgovskem prometu na sejmu v Kranju dne 10. januarja 1938. Na sejem je bilo prignanih 47 volov, 10 krav, 1 junec, 51 svinj in 57 prašičev. Prodano pa je bilo 29 volov, 5 krav, 1 junec, 21 svinj in 59 prašičev. V inozemstvo ni bilo prodano nobene živine.

Prof. Baš poroča o izdajanju arheološke karte za pujski okraj, na Grafenauerjevo Karolinško kartežo opozarja Fr. Griec, prof. Kelemina pa na Nahtigalove Staročrne slovenske študije ter na najnovejša toponomastična raziskavanja na zahodnem Ogrskem. Ruplovo izdajo dela Janeza Svetokriškega ocenjuje dr. J. Turk, prof. Polec poroča o razpravi Theod. Mayerja o nastanku moderne srednjeveške države in o svobodnem kmečkem stanu. Isti reterent opozarja na Zwitterjevo študijo o prebivalstvu na Slovenskem ter jo izpopolnjuje z nekaterimi arhivalnimi dostavki in eno pregledno tablo o šteju iz leta 1754, poročila zaključuje končno dr. Malova opozoritev na podatke o ljubljanskem slikarju bidermajerske dobe Vinc. Dorfmeisteru.

Muzejskemu društvu želimo v novem letu čim lepšega razmaha, da čim boljše zaorje v leho naše domače zgodovine in postane edina roka in trdna opora naše Akademije na svojem področju znanstvenega raziskavanja. Naj ostanejo društvu tudi naprej zvesti stari člani, pristopajo v obilnem številu novi, namoknjena pa naj bodo našemu najstarejšemu domoznanskemu društvu tudi oblasti pri dodeljevanju podpor iz javnih proračunov.

Čas zv. III - IV

Za božič je izšla dvojna številka »Čas«, ki prinaša med drugim zanimivo gradivo ter zasluži zato posebne omembe. Na prvem mestu je govor dekana tehniške fakultete g. dr. A. Gosarja »Mislil o prazniku Kristusa Kralja«, govor, ki ga je imel na akademski proslavi praznika Kristusa Kralja. Gospod dekan govori o papeževi poslanici o praznovanju tega praznika, ki je zlasti praznik javnega delovanja kristjanov. Svoje misli naveže na papežovo okrožnico ter razloži bistvo Kristusovega kraljevstva ter opozarja pred nevarnostjo, da ga ne bi tolmčili samo preveč zunanje. Gosar ga pojmuje pravilno kot notranje kraljevstvo, ki ni od tega sveta ter je bistvo tega kraljevstva izpolnjevanje božjih zapovedi, prežeto ljubezni do Boga in bližnjega. — Dr. I. Ahtin je v tej številki

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Slov. Gradec dne 5. januarja 1938. Voli I. vrste 5 din za kg, II. vrste 4 din za kg, III. vrste 3 din za kg. Telic I. vrste 5 din za kg, II. vrste 4 din za kg, III. vrste 3 din za kg. Krave I. vrste 4 din za kg, II. vrste 3 din za kg, III. vrste 2 din za kg. Teleta I. vrste 6 din za kg, II. vrste 5 din za kg. Prašiči, prašurji, 7-8 din za kg. Goveje meso I. vrste 12 din za kg, Goveje meso II. vrste 10 din za kg, Goveje meso III. vrste 8 din za kg. Svinjina 16 din za kg. Slanina 18 din za kg. Svinjska mast 20 din za kg. Čisti med 20 din za kg. Neoprana volna 10 din za kg. Oprana volna 20 din za kg. Goveje surove kože 12-15 din za kg. Pšenica 175 dinarjev za 100 kg. Ječmen 150 din za 100 kg. Ri 165 din za 100 kg. Oves 135 din za 100 kg. Koruza 140 din za 100 kg. Fižol 300 din za 100 kg. Krompir 75 din za 100 kg. Seno 60 din za 100 kg. Slama 50 din za 100 kg. Pšenična moka 325 din za 100 kg. Koruzna moka 200 din za 100 kg.

Kranj

Ogrizovičev »Hasanaginice« ponovi Prosvetno društvo v Kranju zadnjič v nedeljo, 16. januarja ob 4 pop. v Ljudskem domu. Vstopnice med tednom v trgovini g. Hinkota, v nedeljo pa v knjižnici.

Poledica povzročila avtomobilski karambol. V nedeljo zvečer se je ustavil Goričanov avtomobil, ki vozi ob 6 iz Ljubljane, na Jelenovem klancu v Kranju. Cesta na klancu je bila namreč tako polzka, da ni mogel voziti navzgor. Medtem ko je sofer posipal cesto s peskom, je pripeljal po cesti iz Kranja tovorni avtomobil g. Kovača iz Tržiča, kateri se je zaradi polzke ceste zaletel v avtomobil g. Goričana. Avtomobil se je pri tem karambolu močno pokvaril, tako, da znaša škoda okrog 12.000 din. Na istem klancu se je zaradi poledice moral ustaviti tudi avtomobil, ki vozi iz Kranja na postajo in je mogel nadaljevati vožnjo šele, ko so nasuli pesek na cesto. V nedeljo zvečer ni vozil zaradi poledice več na kolodvor, tako da so morali potniki hoditi s postaje peš po silno težavni ledeni poti. Tudi drugi privatni avtomobili, ki so prihajali iz Ljubljane, so se ustavljali v nedeljo zvečer v Strazišču, ker si soferji niso upali voziti po ledenem gašteljskem in Jelenovem klancu.

Jesenice

Huda nesreča. Včeraj se je v javniških obratih ponesrečil delavec Nemec, ki je delal pri peči na fini progi. Ob peči stoji ponev za žlindro. Ko žlindra izteče iz peči, peč zopet zadela z lešom, za kar služi običajna lopata. Ko je delavec hotel luknjo, iz katere je iztekla žlindra, zopet zamahnil, se je lopata samo malo dotaknila žlindre in ponvi in nastala je eksplozija, ki je vrgla ogenj v delavca, da je prišel ves goreti. Poškodbe so smrtonosne. Eksplozija sama na sebi spada v vrsto eksplozij, ko se z mrljem in vlažnim orodjem dotaknemo tekoče žlindre ali železa. Nedavno se je v Katovich na Poljskem zgodila večja taka nesreča, ki je zahtevala 4 mrtve in 10 ranjenih.

Smrt. Te dni je smrt zopet močno kosila med železarji. Umrli je priden in izobražen delavec v livarni Aleš Ivan. Pobralla ga je pljučnica. Za njim žaluje mati, za katero je lepo skrbel in številni prijatelji. Na Javorniku pa je umrl delovodja Anzelec Franc, ki je delal pri železnari nad 46 let. Bil je v mladosti v Ameriki in se mnogo priučil, da je doma lepo napredoval od delavca do mojstra.

»Prva legija« na Krekovem odru. Jeseniška Krekova družina je nastudirala »Prvo legijo«, delo, ki so ga igrali svetovni odri in ki pomeni eno najmočnejših dram sedanosti. Ko je bila ta drama uprizorjena v Ljubljani, so jo posejali mnogi deželani. Vse kritike so bile polne priznanja. Vabimo jeseniško in okoliško ljudstvo, da se prireditev v nedeljo, 16. t. m. polnoštevilno udeleži. Pričetek ob 20. Jeseniškemu odru čestitamo, da je pričel nastopati zopet s takimi deli.

Kulturni obzornik

Glasnik muzejskega društva

Po kronološkem redu obravnavane tvarine stoji na čelu tega zvezka razprava dr. Ložarja o bronastem oklepu z Vrhpolja pri Stični. Je to najnovejša dragocena arheološka pridobitev slovenskega Narodnega muzeja. Oklep je drugi znani, ki je bil izkopen na tleh etnografske Slovenije. Prvega je pred vojno dvignila iz zemlje vojvodinja Mecklenburška skoraj v neposredni bližini sedanega; danes se nahaja v berlinskem muzeju. Dr. Ložar prinaša podroben popis z oklepom vred najdenih predmetov iz bron, železa in gline ter poda njihovo podrobno analizo. Loti se potem vprašanja, kje je izvor podobnih oklepov in kje bi utegnil nastati. Avtor se nagiba mnenju, ki je nasprotno absolutnosti teorije o importu, ker bi potem po večini zmanjkalo osnov za izdelavo lokalnega razvoja predzgodovinske umetne obrti, zmanjkalo bi prijemov za vsako točnojšo daticijo nekaterih geografsko omejenih arheoloških kultur ter bi se vse spremenilo v samo suksivnost trgovskih vplivov in zvez.

Priznanje, marljivi in uspešni raziskovalec naše pravne, socialne in gospodarske zgodovine univ. prof. dr. Janko Polec razpravlja na osnovi doslej še nepoznanega arhivalnega gradiva zgodovino »obrnanih gorskih bukev« in o numerirani postaviti kletarskega mojstra na Kranjskem. Na pomembnost gorskih pravd za našo pravno in gospodarsko zgodovino je opozoril že Iv. Vrhovec. Za njim se je najintenzivneje z njimi bavil prof. Metod Dolenc v številnih razpravah in je tem častiljivim reliktom ljudskega sodstva odmenil primeren mesto v svoji Pravi zgodovini. Prof. Polec je nekatera doslej sporna, pa načelno važna vprašanja v pričujoči študiji dokončno ugotovil in pojasnil ter prispeval tudi zanimive podatke glede slovenskega prevoja »gorskih bukev«.

Knjižničar dr. J. Glonar je ob priliki 800 let-

nice stiškega samostana v spisu »Is stare stiške knjižnice« priobčil 300 del iz te zbirke, opozarjajoč na njen pomen zlasti tudi za zgodovino lokalnega kulturnega udejstevanja. Razprava je izšla tudi kot ponatis ter je svojevrstnega pomena za slovensko kulturno zgodovino: saj nekatere knjige stiškega samostana, kakor je zdaj dokazal dr. Glonar, segajo prav v prva desetletja iznajdb tiska. Stična je v svojih knjigah dokazala, da je bila »za svoj čas kulturno središče, ki mu ga na Slovenskem ni bilo para«. Iz takih razprav se nam odkrivajo povsem novi ljudje, ki jih dozdaj nismo imeli v evidenci. Glonar je prvi z vso natančnostjo in vestnostjo razbral in zapisal pravih tristo knjig nekdanje stiške knjižnice ter je mnenja, da bi se še marsikaj dalo doznati iz študija še drugih zakladov, ki so pripadali Stični.

V rubriki »Zapiski« objavlja prof. Saria dva nova rimska napis, dr. Ložar pa popis dveh staroslovenskih najdb: na Bledu in pri Sv. Petru v Ljubljani, jih primerja z najdbami po ostalem slovanskem svetu ter določa starost tem tako redkim, zato znanstveno tem bolj dragoceni najdbam slovanskih starožitnosti. Prof. J. Kelemina prinaša filološko razlago krajevne imena Vuizilnesteti, ne da bi mogel podati točno lokalizacijo kraja, ki je ležal na gorčanskih tleh v smeri proti Škofji Loki. Isti avtor prispeva tudi z nekaterimi podatki za zgodovino kraja in imena nekdanjega trga Kromovo na Dolenskem.

M. Rupel, ki je pred dvema letoma pisal v Glasniku o dr. Iv. Prijatelju ob njegovi 60 letnici, mu je v tej številki Glasnika posvetil posmrtno besedo. Urednik dr. J. Mal riše pomen in delo letos umrlega slovenskega zgodovinarja Stanoje Stanovec, organizatorja srbsko-hrv.-slov. Narodne enciklopedije in predsednika Jugoslovanskega historičnega društva. Dr. Melita Pivec-Stela prinaša končno tudi nekrolog o L. Eisenmannu, profesorju za slovansko zgodovino in kulturo na pariški Sorboni, poudarjajoč njegove kulturne zasluge tudi v njegovem delu za pravilno spoznavanje naše države in našega naroda v tujini.

Kakor običajno je bogata in s svojimi prispevki tehtna tudi rubrika s slovstvenimi poročili.

končal svojo razpravo o »Evoluciji v sovjetski Rusiji«, ki je dokazala, da marksizem več ne obvlada ruskih množic ter da se narod kot tak vedno loči od omikla od te ideologije. Marksizem pa se tej liniji skuša prilagoditi. — Dr. Ciril Zebot, mladi pravniški znanstvenik, se v kratkih pogledih ozira na ustavo nove Portugalske, ki ga posebno zanima z ozirom na korporativno organizacijo in na njen položaj v družabnem pravem sistemu. — To bi bile razprave te dvojne številke. V »Obzorniku« pa je dr. Jančkovič končal svoje pripombe k Šerkovi kritiki Vebrovih dokazov za bivanje božje. Najzanimivejši članek tega obzornika pa je izbrp Solarjev referat o znanem Akademskem kulturnem socialnem tednu, ki se je vršil v dneh od 10. do 14. avgusta leta 1937. V njem Solar izbrpno podaja vsebino posameznih govorov ter registrira tudi debato po vsakem predavanju. Obenem pa naslika tudi ves potek predavanja in skupnih zabav, ki so prinesle v to zborovanje znanstveno prisrčnost in iskrenost ter posevile znova že usihajoča akademska zborovanja, ki so imeli v našem gibanju svoj čas tako lepo tradicijo. Dr. J. Rus popularizira zanimiv zapis slovanskih župnij (titih), ki so dajale davke oglejske patriarhiji iz leta 1296, kar je vsekakor izredno zanimiv dokument. V. K. poroča o kongresu Pax romana v Ljubljani. Med ocenami so ocenjene naslednje knjige: Zdešar »Kratek obris zgodovine usmiljenih sestra sv. Vincenca Pavel« Luskar »Obredni priročnik«, Handel Mazzetti »Jese in Marija« (V. N.). Kukužnik »Hša v bregu« (V. N.), D. Vieser »Pevček« (V. N.) ter Kulunčič »Blagoslovine sv. katoške cerkve«. V »Zapiskih« poroča Vran o romanu Miška Kranjca »Zalesje se prebujajo« ter se ob njem ozira tudi na vsa dosedanja Kranjčeva pisateljska delovanja. Vidi se, da je poročevalcu dobro znana Slovenska Krajina ter razmere v njej ter hoče biti pravičen kritik pisatelju. F. J. piše o osebi in družbi, o družini (I. F.). Važni pa so zopet »Dokumenti za presojo dogodkov v Španiji« (pismo španskih škofov ter svetovni odmevi nanj (J. F.). Ob zaključku se revija z veseljem spominja ustanovitve slovenske nove Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Celoletna naročnina 60 din.

Nova oporišča angleške sile po svetu

Z isto vneto, s katero Anglija povečava svojo armado, svojo mornarico in svoje letalstvo, se je lotila tudi utrjevanja važnih vojaških oporišč na vseh delih angleškega imperija. Spremembe, ki so se zadnja leta zgodile na obalah Sredozemskega morja in tudi na Daljnem vzhodu v Aziji, so angleški vojaškoobrambni položaj docela spremenile. Dandanes mora Anglija računati, da se lahko zgodi, da bo na raznih delih sveta hkrati napadena. Zato tudi beremo zdaj iz Arabije, zdaj iz Indije, zdaj iz Daljnega vzhoda in celo iz Amerike in Afrike, da Anglija na novo utrjuje kraje, ki so bili doslej docela neznanjani in da iz njih dela nova velika oporišča svoje svetovne sile.

Tako beremo, da se je vrhovno poveljstvo ozemlja ob Sueškem prekopu odločilo pri vasi Geneffe zgraditi največje vojaško letališče na bližnjem vzhodu. Ta vas leži na južni strani kanala in sicer že na egiptski strani. Od skrajne točke kanala je oddaljena kakih 40 km, od Kaira pa tudi le 90 km. Obenem bodo za vojaške namene predelani dosedanje civilno letališče v Port Saidu na severni strani prekopa. Istočasno pa se tudi egiptska armada silno oborožuje, izpopolnjuje svoje letalstvo, obrežje se utrjuje, armada se povečava in motorizira.

Drug tak kraj, ki je bil doslej le tiho civilno letališče, ki pa se je kar čez noč spremenil v važno vojaško letališče, je v Beludžistanu, blizu iranske meje, torej na zadnjem kotičku indijske države. To je sedaj malo pristaniško mesto Gvadar ob Arabskem morju, ki je s tem postalo nekaka prednja straža in prednja utrdba

velikega indijskega letališča Karahi. Kakor vele iz Delhija, bo Gvadar sklepni člen v verigi zračne obrambe bližnjega vzhoda, ki ima ta namen, da onemogoča zračne napade na Indijo.

V varstvo Južne Indije so Angleži napravili velike letalske naprave na otoku Ceylonu, med tem ko so za obrambo vzhodnega dela Indije napravili letališča na otočju Nikobarov ter tudi na indijski celinii sami. Na polotoku Malaka, ki je nekaka vrata v Daljni vzhod, bodo v Penangu zgradili velikansko letališče, ki bo tudi nekaka prednja straža za Singapore, kakor je Gvadar prednja straža za Karahi.

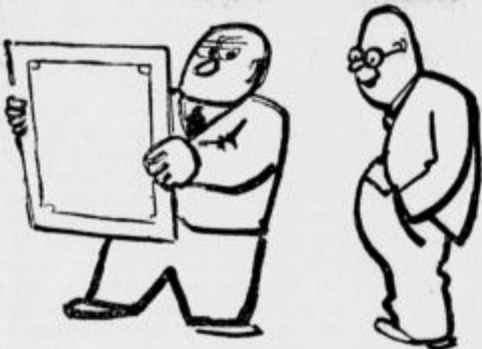
V Sredozemskem morju pa že dalj časa otok Ciper predelujejo v močno trdnjavo, medtem ko bodo že doslej utrjene postojanke na Gibraltarju in na Malti še izdatno okrepili. Takisto si prizadevajo, da bi tudi dosedanje azijske trdnjave Aden in Honkong še bolj okrepili. Obenem pa je prišlo v javnost tudi to, da je Anglija začela delati močna oporišča za svoje zračno brodovje tudi v Južni Afriki in Kanadi. Prav gotovo pa Anglija gradi svoje močne in silne utrdbe še drugje, čeprav javnost tega ne izve.

Ce torej premislimo, koliko Anglija žrtvuje samo za te velikanske trdnjave, ki so raztresene po vsem svetu, koliko bo pač žrtvovala vsega skupaj za povečanje in močnejšo oborožitev svoje armade, mornarice in letalstva.

Boj med krokodilom in morskim volkom

Iz Sidneva v Avstraliji poročajo: Večja lovška družba iz mesta Port Darwina je lovila ob reki Adelajdi kakih 70 milj pred njenim izlivom v morje. Tukaj je bila priča nenavadnega boja med krokodilom in morskim volkom. Krokodil je mirno plaval po vodi, ko ga je nenkrat napadel velik morski volk, ki je plaval vrh vode. Krokodil se je s silnim udarcem svojega repa hotel iznebiti svojega napadalca. Treščil je z repom po nasprotniku ter ga vrgel v zrak. Ko je morski volk priletel nazaj v vodo, sta se oba nasprotnika zagrizla drug v drugega in se potopila pod vodo. Boj pod vodo pa se je nadaljeval še kakih pet minut.

Cez pet minut je morski volk priplaval na površje. Videlo pa se mu je, da je precej ranjen. Toda krokodil je bil takoj za njim ter ga je zgrabil s svojimi silnimi zobmi ter ga vlekel nazaj v vodo. Čeprav se je morski volk hudo otepal, ga je nazadnje vendarle zmogel krokodil ter ga potegnil s seboj v vodo, kjer ga je požrl. Kakor so lovci mogli presoditi, je bil krokodil kake tri metre dolg, morski volk pa dva metra. Upajmo, da to ni lovška latinščina.

*
»Ti se dobro razumeš v slikarstvu in umetnosti. Povej mi no, kako ti ugaja tale slika! Dobil sem jo od slikarja namesto 1000 dinarjev, katere mi je dolžan.«
»Se vedno ti dolguje 1000 dinarjev!«

Takole ponekod žagajo led iz zamrznjenih jezer, da ga prodajajo gostilnam

Vlak bo mogoče avtomatično ustaviti

Pod gornjim naslovom je bilo v »Slovenec« dne 4. januarja 1938 objavljeno poročilo, da je izumil inženir Kofler, ki je Avstrijec in živi tačas v Braziliji, novo napravo, s katero bo odslej mogoče avtomatično ustaviti vlak.

Dne 11. januarja pa je prišel v naše uredništvo železniški uradnik g. Zvonimir Masle ter je povedal, da je to poročilo iz inozemstva o novi napravi neresnično, zato, ker izum take naprave že obstoji in je tako napravo, ki na isti način avtomatično ustavi vlak, izumil g. Masle že leta 1919. G. Masle je pokazal več tozadnjih listin.

G. Masle je navedel, da je iz Koflerjevega

opisa nedvoumno in zelo jasno razvidel, da je Koflerjeva naprava le slabši posnetek Masletove naprave, ki je v vsakem oziru popolna! Masletova naprava je bila že dne 24. in 31. julija 1919 od komisije direktorije drž. železnice v Ljubljani v vsakem oziru s popolnim uspehom praktično preizkušena na progi med postajama Ljubljana-Brezovica, vsakikrat pri treh vlakovih voznjah v obeh voznih smereh s hitrostjo tovarnega, potniškega in brzega vlaka. Številno občinstvo je takrat z velikim zanimanjem opazovalo, kako je ta nova naprava v vsakem primeru potrebe vedno sama brezhibno ustavila vlak. Od članov železniške komisije je prejel g. Masle po takoj popolnoma uspešnih poskusnih voznjah pismena odlična strokovna mnenja, da je ta naprava za preprečenje trčenj vlakov itd., odličnega pomena in za varnost železniškega prometa neobhodno potrebna.

O tem Masletovem izumu so takrat jugoslovanski in inozemski časopisi obširno poročali in je zato zelo verjetno, da je gotovo tudi inž. Kofler čital ali pa čul o njem v sosedni Avstriji in ga po mnenju naše javnosti, sedaj ko se je nanj že malo pozabilo, prenesel na brazilska tla! Koflerjev izum torej ni nov — zato, ker obstoji Masletov izum že od leta 1919!

G. Masle pa je prepričan, da bo ta njegov izum kot neobhodno potreben, prej ali slej upeljan po vseh naših železnicah.

Holandski princ Bernard, ki se je bil pred časom na avtomobilu nevarno ponesrečil, je v družbi svojega brata prvič šel na sprehod

Jaslice iz leta 700

Na letošnje božične praznike so v Bariju v Italiji na novo postavili prenovljene in popravljene jaslice, ki so bile narejene že leta 700. Jaslice so postavljene v cerkvi, kjer so pokopane kosti sv. Miklavža Mirskega. Časnikarsko društvo province Bari je s pomočjo oblasti precej žrtvovalo, da so starodavne jaslice iz leta 700, ki so bile že dolgo pozabljene, spravili na dan ter jih popravili. Prenovljene starodavne jaslice je blagoslovil sam nadškof Marcel Mimmi ob veliki udeležbi občinstva. Jaslice so veliko delo zgodnje krščanske umetnosti. Podobe in hlevček, vse je narejeno v naravni velikosti.

Japonci korajo čez sila star most pri Peking

Planet bi bil skoraj treščil v našo zemljo

Iz Kapskega mesta v Južni Afriki poročajo, da je tamkajšnji astronom dr. H. E. Wood naznanil, da je bila noč na 30. oktober preteklega leta za našo zemljo sila nevarna noč. Te noči je zemlji pretela nevarnost, da bi se zadela v planet »Reinmuth 1937«. Le za »lase« je manjkalo, da se nesreča ni zgodila. Planet je šel mimo naše zemlje le kakih pet in pol ur pešhoje, kar v astronomične daljave preračunano znese samo 640.000 kilometrov. V astronomiji pa ta številka skoraj nič ne pomeni.

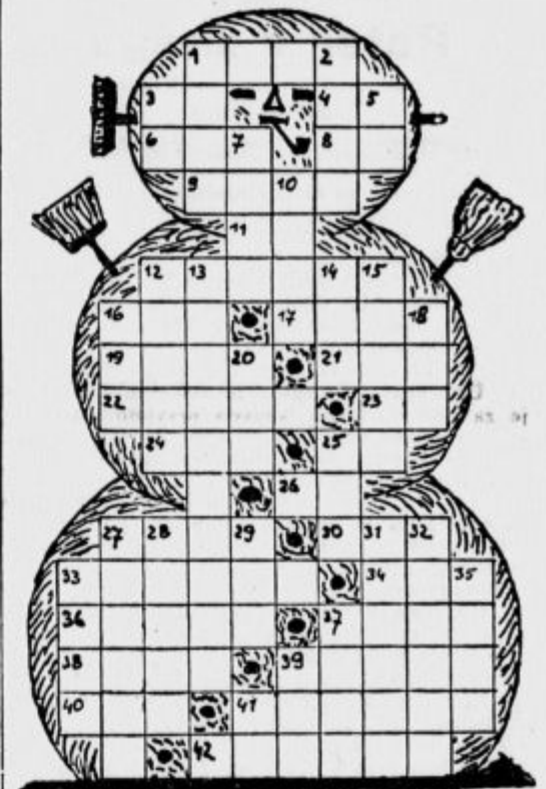
Dr. Wood je izjavil, da se tako zelo zemlji še nikdar ni približal kak planet, odkar morejo zvezde in njihova popotovanja po nebesu opazovati astronomi. Astronomi so že poprej opa-

zovali, kako naglo se planet bliža zemlji. Že od 25. oktobra so bili astronomi zelo radovedni, kaj se bo zgodilo Od 25. do 30. oktobra je planet letel naravnost v našo zemljo.

Astronom dr. Wood je v šali pripomnil: »Ko bi se planet res zaletel v našo zemljo, bi se bil mednarodni položaj spremenil.« Kar vsekakor radi verjamemo. Planet se imenuje »Reinmuth« po slovečem zvezdoznancu. — Njegovo nevarno pot proti naši zemlji je opazila tudi ameriška zvezdarna univerza Harvard.

Križanka

Sneženi mož

Vodoravno: 1. glasbeno orodje, 3. svetopisemski kraj, 4. začetni črki imena in priimka sodobnega slovenskega umetnostnega zgodovinarja, 6. del strehe, 8. navadna kratka pri bivihih ministrih, 9. obok, ki obdaja zemljo, 11. egiptovsko božanstvo sonca, 12. druga beseda za okolico, 16. poletna vrtna hišica, 17. Kretenova igra iz rimskega življenja, 19. ženska oseba iz Grillparzerjeve tragedije, 21. skrajšano žensko krstno ime, 22. druga beseda za lepo vedenje, 23. večja pesem pripovedne vsebine, 24. ruska reka, ki se pri Nižnjem Novgorodu izliva v Volgo, 25. hrib nad Jesenicami, 26. večja ploskovna mera, 27. pevsko znamenje, 30. finski pristanišče na zahodnem obrežju, 33. tuja beseda za del zemlje, 34. skrajšano žensko krstno ime, 36. druga beseda za zapreko, 37. grški bog ljubezni, 38. del obraza, 39. nekdanja osrednja grška pokrajina, 40. ženska oseba iz svetega pisma, 41. slovenski sodobni leksikograf in prevajalec, 42. tuja beseda za poslanca.

Napično: 1. važnejša trdnjava v severni Afriki, 2. pomembnejša reka v srednji Italiji, 3. druga beseda za učenje, 5. navadna kratka namesto lastnoročnega podpisa, 7. pisalna potrebščina, 10. nevestina oprema, 12. naslovna moška oseba iz Shakespearove tragedije, 13. tuja beseda za smešno pretirano podobo, 14. del naslova, 15. večji kraj v velenjski občini na Štajerskem, 16. del glave, 18. kraj blizu Smarja na Dolenjskem, 20. neka stara mera in vaga, 25. trgovski izraz za predplačilo, 27. trda snov, 28. glavna in promenadna zagrebška ulica, 29. ud družine v otroškem govoru, 31. moška oseba iz Reymontovega romana »Kmetje«, 32. naslovna moška oseba iz Grillparzerjeve žalostne, 33. mera za papir, 35. važnejši desni pritok Donave na Bavarskem, 37. tuja beseda za pravost, 39. turški naslov, 41. začetni črki imena in priimka bizantinskega kronista (9. stol.).

RESITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1. Kozak, 6. Kropa, 11. Abel, 12. Amur, 13. ara, 15. liv, 16. Ares, 17. Arad, 18. Ararat, 20. Atika, 21. nakit, 23. Erazem, 25. duh, 26. Oberon, 28. utvara, 30. oče, 31. torzo, 33. mlaj, 34. avba, 35. zajka, 37. brca, 38. Rape, 39. Srb, 41. ata, 42. baba, 43. moda, 44. kitara, 46. jelen, 47. učilo, 48. večina, 49. era, 50. gaža, 51. nit.

Napično: 1. Kalan, 2. Obir, 3. zev, 4. Alarih, 5. karat, 6. kmet, 7. Rus, 8. oratar, 9. Pariz, 10. arak, 11. Adam, 19. akut, 20. area, 22. adut, 23. Ebro, 24. Enej, 26. oaza, 27. očak, 29. Vrba, 30. olje, 32. ovca, 33. mapa, 34. Artiče, 35. zabava, 36. Ardeni, 37. Baku, 38. drog, 39. Solin, 40. Banat, 42. bala, 43. meča, 45. tir, 46. jež.

St. 27.

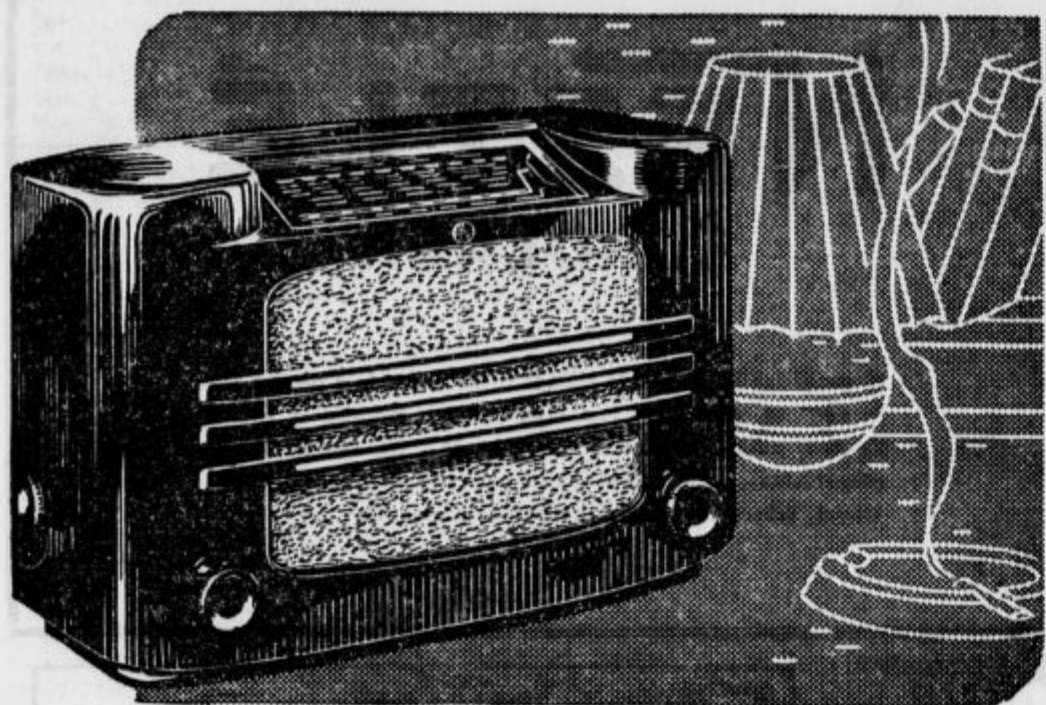
Boj

Signal je zadonel in viteza sta v skoku zdirla drug na drugega. Sredi borišča sta treščila skupaj, da je vse zahreščalo. Obe sulici sta se združili v tisoč kosčkov. Spopad je bil tako silen, da sta oba boja vajena konja sesedla na zadnje noge. Ko bi viteza ne bila v boju tako izkušena, bi bila gotovo oba popadala na tla. Oba eta naglo dvignila svoji živali ter odjezdila nazaj vsak na svoj prostor, kjer eta dobila vsak novo sulico.

Gledalci so glasno kričali in z robci mahali ter tako dajali duška svoji zadovoljnosti zaradi lepega prizora, ki so ga bili deležni. Kakor hitro pa eta viteza bila zopet na svojih prostorih, je takoj nastala gluha tišina.

Znova je zadonel trobenta in znova eta zdirla viteza, ki eta s konicami svojih kopij merila v nasprotnikov ščit. Sedaj je bil spopad tako silen, da se je razdedinjeval v sedlu zamajal. Vendar je zadnji hip svoje

kopje dvignil za ped višje ter ga naperil v nasprotnikov vizir. Ta sunek je bil jako težak, vendar pa vedno uspešen. Tako je tudi sedaj imel svoj uspeh. Templovec pa je bil tako izrujen bojevnik, da bi prav gotovo tudi sedaj ne bil padel s konja, ko ne bi se mu bilo pretrgalo jermenje pri sedlu. V gostem oblaku prahu in nesnage eta se valjala konj in jezdec eredi borišča, vendar pa razgledi gledalci zaradi prahu tega prizora niso mogli videti.

Kvaliteta tona odločuje pri izbihi radia?

Dober ton je glasba. Pri izdelavi naše simfonijske serije 38 smo se držali tega načela, zadovoljstvo kupca pa dokazuje, da smo uspeli.

Naši trgovci Vam bodo s ponosom pokazali Simfonijsko serijo. Prepričali se boste z očmi in ušesi o nenadomestljivosti naših prejemnikov.

„Barkarola 461“ mesečno Din 225.-
PHILIPS RADIO

Kakšno bo letos vreme?

Vremenska tabela za leto 1938

na podlagi opazovanja od 13. do 24. decembra 1937, t. j. 12 dni, ki naj pomenijo 12 prihodnjih mesecev 1938. leta.

Dec. 1937	Meseci	Opazovanje od 00 do 12. ure	Opazovanje od 12. do 24. ure	Napoved
13. december	Januar	Južno, sneg, dež	Južno, sneg, dež	V začetku mrz, potem južno, padavine
14. december	Februar	Mrzlo, dež, sneg	Mrzlo, dež, sneg	Deževno, jug z malo padavinami, sneg
15. december	Marec	Jug, dež, sneg	Jug, dež, sneg	Južno, dež in še sneg
16. december	April	Južno, lepo	Južno, dež	Menjajoče lepo, deževno
17. december	Maj	Vzhodno, lepo	Vzhodno, lepo	Vzhodni vetrovi, noči bolj hladne, malo padavin
18. december	Junij	Vzhod., lepo, vroče	Jug s pad., vroče	Vzhodnik, malo padavin
19. december	Julij	Vzhodnik, vročina	Jug, lepo, vroče	Suho, lepo, vročina
20. december	Avgust	Jug, vročina, lepo	Vzhodnik, lepo	Jug, vročina, po vzhodu nevarne nevihte
21. december	September	Vzhodno, vreme lepo	Vzhodno, lepo	Vzhodno, lepo hladno, malo padavin
22. december	Oktober	Severno, lepo, mrzlo	Severno, mrzlo, dež, sneg	Padavine, dež, sneg
23. december	November	Severno, lepo, mrzlo	Vzhodno, lepo, mrzlo	Severovzhod, mrzlo, malo padavin, sneg
24. december	December	Severno, lepo, mrzlo	Jugovzhod., mileje	Severovzhod, mrz, mileje, dež, sneg

Ze več kot dve desetletji in pol opazujem vreme in smeri vetrov v gori omenjenih dnevih pred božičem. Lani ste objavili tabelo, podajam jo tudi letos. Lanska tabela 1937. je dobro in točno kazala do junija, in od srede septembra do konca leta, razen poletnih mesecev, ki so jih zgrešila celo v kratki dobi vremenska poročila. Mogoče je to zaradi sončnih peg, ki so vplivale na vreme.

Po vremenski tabeli je razvidno, da bo v letu 1938 zmerno in ugodno vreme.

Rudolf Terčelj, stavbni podjetnik, Ljubljana VII.

Op. ured.: Gornjo vremensko tabelo nam je g. Terčelj podal že 28. decembra. Kakor vidimo, je za prvo polovico januarja pravilno napovedal.

Sport

Planica bo zmagala

Kakor poroča dunajski »Sporttagblatt«, bo vendarle predrio stališče naših zimskošportnih krogov in zmagalo v sporu zaradi mamutske skakalnice v Planici Saj si drugače ne moremo misliti — tako pravi list dalje — da bi posestniki te edinstvene športne naprave, ki so zgradili poleg nje še štiri skakalnice za 25, 35, 45 in 65 metrske skoke, priredili v naslednjih tednih tečaje za skoke in poletje. Kot trenerja figurata najboljša jugoslovanska skakalca Novšak in Pribošek. Vse naprave so do 30. marca na raz-

polago vsem tu- in inozemskim skakalcem brezplačno. Na skakalnici za poletje, na kateri je dosegel Avstrijec Bradl s skokom 101 meter največje svetovno znamenje, so določene v tej sezoni velike tekme. Teh poletov se bodo udeležili tudi Avstrijci s svojimi najboljšimi skakalci. O tej stvari bo sicer izreklo zadnje besedo zasedanje FIS-e, ki bo februarja na Finskem vendar vse kaže, da bo zmagala naša, ker so povsod uvideli, da ne gre mladine zaustavljati pri njenih težnjah po napredku.

Naša reprezentanca proti Poljski — na vidiku

Za revanžno tekmo s Poljaki se naši nogometaši temeljito pripravljajo. To je tem bolj potrebno, kajti poraz, ki ga je naš nogomet doživel v Varšavi, je treba popraviti, docela popraviti. Važno je to srečanje zlasti zaradi tega, ker se bo odločilo, ali se bomo obdržali v nadaljnjem tekmovanju za svetovno prvenstvo, ali pa bomo izpadli.

Zvezni kapitan je preiskal svoje moči z dunajskim Rapidom, ki je podlegel našim belim orlom z 4:2 (2:1). Ta rezultat ne sme biti absolutno merodajen pri sestavi našega moštva, kajti tekma je bila odigrana na težkem terenu in konec koncev večina igralcev še ni v svoji najboljši formi. Dalje je prilegniti še vse igralce, ki proti Rapidu niso nastopili in imajo vse sposobnosti, da pridejo v reprezentanco.

Prednost in tej borbi imajo naši, ker bo tekma na naših tleh in pred domačim občinstvom. Vendar se samo s tem dejstvom ne smemo zadovoljiti, kajti potrebno nam bo za srečanje s Poljaki borbeno moštvo, ki bo pokazalo glavno važnost na napadalno stran in ki bo dajalo gole. Naloga, ki čaka naše igralce, je težka in tudi stališče našega zveznega kapitana pri sestavi moštva ne bo ravno rožnato. Da bo to v vsakem pogledu uspelo, mora reprezentanca pred odločilno tekmo s Poljaki večkrat nastopiti. Kakor smo zvedeli, bo naše moštvo kmalu odigralo drugo poskusno tekmo. Tako je prav in le na ta način bo imel zvezni kapitan možnost, da izbere najboljše izmed dobrih.

Tekma s Poljsko je z ozirom na dejstva, ki smo jih navedli, vzeti za najresnejše stvari. Gre pa poleg tega za ugled našega nogometnega športa, ki smo ga že večkrat po nepotrebnem diskreditirali. Imamo sposobne igralce, ki jih je šimpreje izbrati ter z njimi sestaviti reprezentanco, ki bo lahko dostojno zastopala barve naše države. Varšava se ne sme več ponoviti!

Občni zbor Kolesarske podzveze v Ljubljani. Kolesarska podzveza v Ljubljani je imela svoj redni letni občni zbor dne 9. januarja t. l. v prostorih kavarne Vospersnik v Ljubljani. Udeležba delegatov posameznih včlanjenih klubov je bila nepričakovano velika. Predsednik g. Vospersnik je otvoril občni zbor in pozdravil vse navzočce, predvsem pa tajnika Kolesarske zveze

g. Ferrarija, naka je prešel na dnevni red. Za novo izvoljeni odbor je vladalo veliko zanimanja, kajti predlagane so bile štiri kandidatne liste. Vsi navzočci so se zedinili in končno predlagali samo eno kandidatno listo, na kateri so bili izvoljeni sledeči gg.: predsednik Vospersnik, I. podpreds. Plankar, II. podpreds. Pogčar, tajnik Tršan, namestnik Svajzer, blagajnik Frkoli, namestnik Gregorič, teh. referent Pleško, namestnik Prešeren; v odbor pa: Butinar, Bezjak in Jeržaj; revizorja pa Moder in Matko. — Prva seja bo v petek, dne 14. t. m., ob 19 uri v prostorih kavarne Vospersnik, Ljubljana, Sv. Jakoba trg.

Medklubske tekme S. K. »Ilirije« v tekah

Športni klub Ilirija priredi v nedeljo, 16. januarja 1938 v Planici medklubske tekme v tekih za senjorje in juniorje. Proga za senjorje je dolga 16 km, za juniorje 6 do 8 km.

Pravico starta imajo vsi verificirani senjorji — člani klubov JZSZ. Pri juniorjih ta pogoj z ozirom na predpise Zveze ne pride v poštev.

Start je točno ob 10 dopoldne izpred doma SK Ilirije. Vodstvo tekme si pridržuje pravico v primeru potrebe start preložiti.

Prijave se pošiljajo v Dom Ilirije najkasneje do sobote, 15. januarja ob 20. v Ljubljano pa najkasneje do petka opoldne na naslov sekcije v kavarne Evropa. Prijavne ni!

Nagrade. Prva v seniorski in juniorški skupini prejemata praktično darilo in diplomo. — Druga v vsaki skupini praktično darilo. — Tretji in četrti v vsaki skupini plaketo.

Zreb bo ob 9 pred tekmo v Domu Ilirije. Klubi, ki želijo za svoje člane prenočišče in prehrano v Domu Ilirije, naj javijo to najkasneje do 18. t. m., ob 18. uri na naslov sekcije, Ljubljana - kavarne Evropa.

Smučarske tekme S. K. »Planine«

Medklubski propagandni smučarski tekmi priredi KS Planina v Ljubljani v nedeljo, dne 23. januarja 1938 za verificirane in neverificirane tekmovalce smučarskih klubov, ki so včlanjeni v JZSZ.

Tekma bo izvedena v okolici Dolne pri Ljubljani. Start bo 23. januarja ob 11 dopoldne pri gostilni »Miklav« v Dolnem, kjer bo tudi cilj.

Tekmovalci se bo v treh skupinah, in sicer: I. skup. verificirani tekmovalci na 15 km dolgi progi; II. skup. neverificirani smučarji, stari nad 18 let, tečejo isto progo kot prva skupina, le ocenijo se zase; III. skupina, mlajši od 14. do 18. leta starosti na 6 km dolgi progi.

Verificirani tekmovalci se morajo prijaviti v obilgastimi prijavnimi JZSZ, vse ostale prijaviijo klubi lahko s kolektivnimi pisanimi prijavnimi, na katerih naj se označi starost vsakega tekmovalca, da se jih bo lahko že predhodno razdelilo po kategorijah. Pred zbiranjem se bo moral vsakdo izkazati z uradno listino o starosti.

Prijave naj se naslove: »Smučarski odsek SK Planina, Doberdobska cesta 3-a, I. nadst., Ljubljana — Moste«, in naj se odpošljejo najkasneje do 18. jan. Prijavnina znaša 2 din za vsakega tekmovalca.

Zbiranje starostnih števil bo 23. januarja ob 10 dopoldne v gostilni Franceta Šušteršiča (vulgo Miklav) v Dolnem.

Tekmovalci se bo po pravilnikih JZSZ. Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo diplome in praktična smučarska darila. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo v že omenjeni gostilni ob 18. uri isti dan.

Če bodo snežne prilike 23. januarja nepovoljne, homo prejšnji dan, t. j. 22. t. m. v sobotni številki »Slovenec« objavili preložitve tekme na naslednjo nedeljo. V tem primeru se bo v istem razmerju podal rok dodatnega prijavljenja. Do takrat doše prijave ostanejo v veljavi.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Grafika. Od danes naprej vsako sredo trening v telovadnici gimnazije na Poljanski cesti. Vhod iz Ciril-Metodove ulice. Začetek točno ob 8 zvečer. Vsi igralci vabljivi!

Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije naproša vse zvezine klube, da najkasneje do 15. februarja t. l. poravnajo članarino za leto 1938, ker bodo imeli pravico glasovanja na obnem zboru samo oni klubi, ki pravočasno plačajo članarino. Na dan obnega zbora se članarina ne bo sprejemala. Denar je poslati na blagajnika g. Zvonka Matijevića, Zagreb, Badovinčeva 8.

L. Z. S. P. ima drevi ob 6.30 redno sejo v klubiški kavarne Union. Zaradi prireditve podzveznega prvenstva prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik L. Smučarski klub »Ljubljana« ponovno podiva vse tekmovalce, da se vrše redni tedenski sestanki vsak četrtek od pol 19 do pol 20 v lokalu športnega kluba, Ljubljana, Selenburgova ulica 1. Važno zaradi tekem in treninga. — Damski odsek ima stotam obvezen sestanek vseh članic ob pol 20 prav tako vsak četrtek. Važno zaradi tečaja na Pokljuki. Novi člani in članice se sprejemajo istotam.

Uradna vremenska poročila

Tujskoprometnih zvez Slovenije, JZSZ, SPD po stanju z dne 11. januarja 1938

Rateče-Planica, 870 m: —7, jasno, mirno, pršilo, 100 cm. Krvajnska gora, 810 m: —8, barometer se dviga, jasno, mirno, pršilo, 70 cm.

Vršič, 1501 m: pršilo, 180 cm. Dovje-Mojstrana, 650 m: —3, oblačno, mirno, 3 cm pršila na 55 podlage.

Bled, 510 m: —7, oblačno, 30 cm snega, drsališče uporabno.

Pokljuka, 1300 m: —7, oblačno, 10 cm pršila na 100 cm podlage.

Sv. Janez v Bohinju, 330 m: —1, megleno, 5 cm južnega snega na 50 podlage.

Polžero, 820 m: —3, barometer pada, pooblačeno, vetrovno, smuka neugodna.

Sv. Lovrenc na Pohorju, 483 m: —2, oblačno, mirno, 20 cm pršila na 70 podlage.

Rimske vrtele, 330 m: —7, oblačno, mirno, 3 cm pršila na 65 podlage.

Senjorjev dom, 1322 m: —8, 10 cm pršila na 145 podl.

Pohorski dom: —3, jasno, mirno, 15 cm pršila na 40 cm podlage.

Ruška koba, 1249 m: —4, jasno, vetrovno, 10 cm pršila na 55 podlage.

Dodatno poročilo od 10. januarja 1938:

Sv. Križ nad Jesenicami: oblačno, mirno, 12 cm pršila na 45 podlage.

Gorjše, 1000 m: plus 3, oblačno, mirno, 5 cm novega snega na 90 podlage.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 12. januarja: 12 Kmečka godba, kmečki ples (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. čas, spored, ohvestila — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega ork. — 14.15 Vreme, borza — 18 Mladinska ura: januar v naravi (g. Miroslav Zor) — 18.30 Med igračkami (pl.) — 18.40 Razširjenje pokojninskega zavarovanja (g. R. Smernul) — 19. čas, vreme, poročila, spored, ohvestila — 19.35 Prenos simf. koncerta z Dunaja. Dirigent: Oswald Kabasta. Beethoven: Simfonija v D in Chopin: Klavirski koncert v f-molu (Nikolaj Orlov) — 20.30 Nac. predavanje — 21.10 Nadaljevanje prenosa z Dunaja: Bela Bartok: Koncert za godala, tolkala in Celasto. Čajkovski: »1812« slavoslovna vertura — 22. čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radostni avoki (Rad. orkester).

Dragi programi

Sreda, 12. januarja: Belgrad: 20.55 Holandski evropski koncert — Zagreb: 30 Plošče po željah, 20.55 Holandska — Dunaj: 19.35 Simfonični koncert, 22.30

Misterij

žene, ki se

NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor čudež, a ima vendarle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala. Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zda je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zajedalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvenelega polti. Pridobite si spet jasno in čvrsto lica ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se Vam denar povrne.

Plesna glasba — Budimpešta: 19.40 Orkestralni konc., 20.55 Holandska, 22.45 Ciganski orkester — Trst-Milano: 17.15 Sopran, 21. Opera »Samson in Dalila« — Rim-Bari: 17.15 Violina, 20.55 Holandska, 22.10 Trio — Praga: 20.05 Filharmonični koncert — Varšava: 20 Plesna gl., 21 Chopinove skladbe, 21.35 Holandska — Sofija: 19.30 Vojaška godba, 20.45 Klavir, 21.15 Vokalni koncert, 22 Zabavni koncert, 23 Narodne pesmi — Berlin: 19.10 Sekstet, 20 Brucknerjeva III. simfonija — Ostale nemške postaje: 20 Slavoslovni koncert ob obletnici plebsila iz Saarbrückna — Sottens: 20 Lahka glasba, 20.30 Provençalska glasba, 21 Film, 22 Jazz — Strasbourg: 21.30 Veliki koncert.

V globoki žalosti naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustil naš dragi ata, stari ata, brat, stric in tast, gospod

Anton Kremžar

strojni podjetnik in posestnik

Umrli je v starosti 62 let, po kratki in težki bolezni, previden s tolažili svete vere. Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 13. januarja 1938 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 11. januarja 1938.

Žalujoče rodbine Kremžar, Lovretič, Novak

Kupujte lepa in trajna
darila novoporočencem

TRGOVINA

H. NIČMAN, LJUBLJANA

Vam nudi vsakovrstne kipe, krasne križe
za obesiti in postaviti, cele garniture sveč-
niki od Din 60— dalje, slike najrazličnejše
velikosti in kvalitete. Cene izjemno nizke.
Postrežba točna in solidna.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglas Din 2—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglas se plačuje tako pri
maročlu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm
visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službo dobe

Industrijsko podjetje
v Sloveniji
sprejme za svoj prodajni
oddelek za čimprejšnji
nastop

**mlajšo
samostojno in
sposobno moč**

s prakso in trgovsko na-
darjenostjo ter perfektnim
znanjem slovenske in
hrvaške ter nemške
v govoru in pisavi. Samo
taki, ki gornjim zahtevam
resnično popolnoma odgo-
varjajo, naj pošljejo svo-
je lastnorodne in obširne
ponudbe pod »Zaupanja-
vredne« 235 v upr. »Slov.«

Dobrega lesostrugarja
sprejme Franc Rojina,
Ljubljana, Kolodvorska 8

Vzgojiteljico

s znanjem nemščine —
sprejemem k dvema deč-
koma od 7 zjutraj do 7
zvečer. Ponudbe v upr.
»Slov.« pod »Dobrosrčna«
št. 340. (b)

STROJI

Turbino ca. 15 HP
rabljeno, krožno žago,
cirkularno in garnituro
železnih delov za vene-
cijanko - kupimo. Ponud-
be v upravo »Slov.« pod
»Dobro ohranjena« 378.

Občine, klavnice, mesarji! Pištolo za ubijanje goveda,

kot jo predpisuje ministrska naredba, dobite kot
tudi patrone in vse rezervne dele pri trdku
SPECIA, trg, kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

„Slovenčeva“ podružnica Ljubljana, Tyrševa cesta

(palača Poštni dom)

Naznanjamo žalostno vest, da je naš
zvesti sodelavec, gospod

Ignacij Inkret

trgovski potnik

po 25 letnem vestnem službovanju in
dolgi, težki bolezni mirno v Gospodu
zaspal. Pokopali ga bomo v sredo, dne
12. januarja 1938 ob pol 16 na mestnem
pokopališču na Pobrežju.
Ohranimo ga v častnem spominu!

Kletarska zadruga r. z. z o. z., Maribor

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Pluli sta v bližini otokov Glenane. Na desnici
je rtič Penmarc'h, ob katerem sta pluli vzporedno
v razdalji petih milj, kazal temnejšo črto, tako da
se ni vedno ločila od horizonta.

Veronika je mislila na svojo žalostno pretek-
lost, na svojo mater, ki se je je komaj spominjala,
na svojo dolgo otroško dobo pri sebičnem in nič-
murnem očetu, na poroko, ahi! predvsem na nič-
murno družino, ki je v spomin svoja prva srečanja
z Vorskim, ko je imela komaj sedemnajst let. Ka-
ko se je bala tega čudnega človeka že takoj v za-
četku, bila pod njegovim vplivom, kakor je vsako-
do v tej starosti pod vplivom skrivnostnega in ne-
razumljivega!

Nato ostuden dan, ko jo je ugrabil in drugi
dnevi, ki so prišli za tem, še bolj ostudni, tedni,
ko jo je imel zaprti in ji je grozil in jo krotil z vso
svojo močjo. Iztrgal ji je objubo za zvezo, za zve-
zo, proti kateri se je obrnila vsa njena mladostna
moč in volja; toda njemu se je zdelo, da mora po
toliki sramoti pristati, posebno še, ker je tudi oče
slednjič dovolil.

Njeno premišljevanje se je pomudilo pri spo-
minu na enoletno zakonsko življenje. Nikoli, ni-
koli, niti ne v težkih urah, ko te muči mora pre-
teklosti kakor fantomi, nikoli ne bi privoila, da bi
zopet živel v tajnosti njene duše tista ponižujoča
doba, neizrečeno trpljenje, izdajstvo, nesramno mo-
ževno življenje, ki se je polagoma brez sramu s ci-
nično oholostjo kazal takšnega, kakršen je bil, da
se je napajal, varal pri igrah, kradel svojim tovari-
šem in dajal svoji ženi. Vtis, ki ga še hrani in ga
ne bo pozabila in ob katerem se vedno zgrozi,
kadar se ga spomni.

»Zadosti je sanjarenja, gospa Veronika,« je
rekla Honorine.

2

Službe iščejo

Natakarica

zmožna in sposobna, išče
službo v boljši gostilni
ali restavraciji. Nastop
tako. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Slov.« pod
št. 395. (a)

Trgovska pomočnica

mešane stroke, vajena in
voljna vseh del v gospo-
dinstvu, išče službo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
v Celju. (a)

Vajenci

16 let star fant

se želi izučiti za mehani-
ka. Naslov v upr. »Slov.«
pod št. 384. (v)

Posrestva

Štiristanovanska hiša
z vrtom, blizu postaje
Pragersko, napredaj. Na-
slov v upravi »Slovenca«
v Mariboru pod št. 50.

V Brežicah

in okolici so napredaj
hiše, krasna stavbišča,
vinogradi, sadovnjaki in
gozdovi ter zaokroženi
dell Attemsovega vele-
posrestva. — Pojasnila pri
inž. Miklau Otmar, Bre-
žice. (p)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
s kopalnico in pritlikla-
mi, oddam s 1. februar-
jem. Polzve se v upravi
»Slov.« pod št. 366. (c)

Šestsobno stanovanje

komfortno, oddam maja
ali prej. Pojasnila: Dvor-
šakova ulica 6-III. Tele-
fon 33-14. (c)

[Pohištvo]

Nova kauč

ogrodje iz orehove kore-
nine, solidna izdelava, in
več kuhinjskih kredenc -
proda Krže Franc, pohiš-
vo, Vrhnika. Ogleda se
na skladišču: Tyrševa c.
št. 23, Ljubljana. (s)

[Prodamo]

Šivalni stroji

nekoliko rabljeni, nemški
fabrikat, zelo ugodno na-
prodaj. - Nova trgovina,
Tyrševa 36. (l)

Štajerska jabolka

dobite poceni pri
GOSPODARSKI ZVEZI
Ljubljana, Tyrševa c. 29

Patent »Kraljica pečik«

ki se naloži le enkrat
dnevno in gorj ves dan,
je v zalogi v vseh veli-
kostih pri A. Semenčič
in drug. železnina, Ljublja-
na, Miklošičeva cesta 15,
telefon 48-67. (l)

TEL.
2 9 5 1

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
DOLENSKA
CESTA

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

Glasba

Brezplačen pouk v Igralni

MEINEL-HEROLD
MARIBOR 51 102

Din 15-

nova gramofonska plošča
svetovne znamke po izbiri
8 novih plošč sorti-
ranih samo Din 100-
Dokler traja zaloga

Vešepič

Jernejeva c. 25, Ljubljana

NESTLÉ

ČOKOLADA

V vsaki tablici čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po din 1—
in več, se nahaja po ena lepa slička. Hranite te sličice
za novi album »Čudeži iz vsega sveta«, III. zvezek »Lepe
pripovedke«, katerega si lahko nabavite pri Vašem doba-
vitelju, album je zelo interesanten in poučen.

Vnajem

ODDAJO:

Rudniško restavracijo
oddaja Udruženje rudniških
nam. v Velenju 1. marca
1938 v najem. Ustna licitacija
bo 14. januarja ob
treh popoldne na rudniku
Velenje. Reflektanti naj
predložijo osebno doku-
mente o obrtni pravici.
Pogoji navpogled pri li-
citaciji. (n)

SOBE

ODDAJO:

Veliko prazno sobo
oddamo takoj v Metelko-
vi ulici 13. (s)

Denar

Hranilne knjižice
3% obveznice, vrednostne
papirje — stalno kupuje

Al. Planinšek

trg. ag. bančnih poslov,
Ljubljana
Beethovnova ulica 14-I.
Telefon 35-10.

Hranilne knjižice

vse — tudi podeželske
3% OBVEZNICE
za likvidacijo kmečkih
dolgov

VREDNOSTNE PAPIRJE

stalno kupujem
po najvišji ceni
in takojšnjemu izplačilu
Izposlujem
vse bančne in blagovne
posle
nakup in prodajo
premišnin in nepremišnin
blago, hiše, vile, parcele
itd.

Al. Planinšek

trg. ag. za bančne posle
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14-I
Telefon 35-10

ZAHVALA

Za številne izraze sožalja ob smrti naše nepozabne mame,
stare mame in tašče, gospe

FRANJE PODBREGAR

se najiskreneje zahvalujemo. Posebno se zahvaljujemo gosp.
o. Jožetu Aljančiču, O. F. M., kaplanu župnije Sv. Cirila in
Metoda, ki je blagopokojnici v njenih zadnjih urah olajšal
z zakramenti sv. vere prehod v večnost. Zahvaljujemo se tudi
vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1938.

Zalujoča rodbina.

Odšla je k Bogu naša dobra mama, gospa

Ana Zvezda

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 13. januarja
ob 15.30 na jeseniško pokopališče.
Jesenice, dne 11. januarja 1938.

Ivan, soprog;

Mimica, Ivica, hčerki; Fanika, nečakinja
in ostalo sorodstvo.

»Glejte, za to veliko skalo, ki nama zapira pot,
boste videli skozi odprtino naše majhne pristani-
šče in na obali rdečo Francovo čepico.«

Veronika je vse Honorinine razlage poslušala
raztreseno. Nagnila se je naprej čez čoln, da bi prej
videla svojega sina, medtem ko je Bretonka na-
daljevala:

»Na otoku Sareku — prav zato si ga je vaš
oče izbral za bivališče — je vrsta velikih kamnitih
spomenikov, ki nimajo na sebi ničesar znamenit-
tega, a imajo to posebnost, da so si skoraj vsi po-
dobni. Prave, koliko je teh spomenikov? Tri-
deset, pravi, kot je glavni pečnik. In teh tri-
deset je razdeljenih po otoku, po obali, natančno
nasproti tridesetim skalam in vsak izmed njih ima
isto ime kot pečina, ki mu stoji nasproti. Dol-
er-H'roek, Dol-Kerlitu itd. ... Kaj se vam zdi?«

Vsa ta imena je izgovarjala z istim bojazljivim
glasom, kot bi se bala, da jo slišijo etvari same,
oživljene s strašnim in prekletim življenjem.

»Kaj pravite, gospa Veronika? Oh, vse to je
skrivnostno in je bolje, da zaenkrat še molčim o
tem. O tem vam bom pripovedovala, ko bomo od-
potovali daleč od otoka in ko bo vaš mali Franc
v vašem očetovem varstvu.«

Veronika je molčala in pazljivo gledala na
kraj, ki ga ji je označila Bretonka. Obrnila je hrbet
tovarišici, z obema rokama pograbila za rob čolna
in gledala. Upala je, da bo od tu videla svojega
najdenega sina.

Dospela sta do skale. Eno izmed vesel je za-
delo ob steno. Pluli sta ob njej naprej in prišli do
konca.

»Ah!« je rekla Veronika žalostno, »ni ga tam.«

»Francu ni tukaj? Nemogoče!« je zavpila Ho-
norine.

Videla je tristo ali štiri sto metrov naprej ne-
kaj debelih kamnov, ki so služili za nasip nad
obalo. Tri ženske, ena deklica in dva stara mor-
narja so čakali čoln. Nobenega dečka. Niti rdeče
čepice ne.

1 L'écueil = pečina. — 2 Le cercueil = krsta.